VĚDA A TECHNIKA PRO ŽIVOT

LISTOPAD 2026 | ČÍSLO 60

ZPRAVODAJ

VYDÁVÁ ČESKÝ SVAZ VĚDECKOTECHNICKÝCH SPOLEČNOSTÍ z.s.

OBSAH

CO NOVÉHO V ČESKÉM SVAZU VĚDECKOTECHNICKÝCH SPOLEČNOSTÍ

Uteklo to jako voda 01
Konference o isoprenoidech 02
EUR ING – evropské uznání odbornosti inženýrů 04
Slovenská věda v evropském výzkumném prostoru: od CERNu až po vesmírné projekty 05
Od dostihové historie k filmovému umění. Besedy při číši vína na Novotného lávce pokračují 07
Čtyři čeští studenti, čtyři ocenění. Úspěšný návrat z prestižní soutěže v Číně 09
Robobožci z Českého Těšína na mezinárodním Maker Campu v Číně 15
ČSVTS ocenil finalisty letošní Celostátní přehlídky SOČ 19
Matematika otevírá dveře k poznání. ČSVTS podpořil soutěž Pangea 20
Když se technika potkává s uměním. Fotografické výstavy na Novotného lávce 21
VéTéeSka se loučí s „rokem střechy“ 23

NOVINKY ČLENŮ SVAZU

RoomVent poprvé v České republice 26
Konference Společnosti průmyslu papíru a celulózy – Nové směry ve výrobě buničiny a papíru / New directions in pulp and paper production 26
ETCC 2026 v Praze úspěšně propojil evropskou komunitu v oboru nátěrových hmot 30
Společnost tisku v roce 2026 s novým logem 31
27. mezinárodní konference IMEKO TC4 2026 se speciální sekcí TC11 v Praze 33
Aktivity Společnosti pro vzdělávání a mládež ČSVTS, z. s. 34
Invent arena Třinec 2026, Mladý vynálezce a Metodický designér mezinárodně 36
ČSTN se aktivně zapojuje do rozvoje technického vzdělávání 38
Metrologie se mění. ČMS s ní. 39
Aktivity Hornického spolku 40
Česká marketingová společnost: společná adresa, nové možnosti spolupráce 41
Vzpomínáme, doc. Ing. Adolf Rybka, CSc. 43

NOVINKY Z DOMŮ TECHNIKY

Dům techniky České Budějovice, spol. s r.o. 44
DTO CZ, s.r.o. (dříve Dům techniky Ostrava) 46
Dům techniky Pardubice spol. s r.o. 48
Dům techniky Plzeň spol. s r.o. 51

KALEIDOSKOP INFORMACÍ A ZAJÍMAVOSTÍ

Krajina žateckého chmele 54
Horské oblasti – význam a hrozby současného rozvoje 56

ŽIVOTNÍ JUBILEA

Významné životní jubileum oslavují 60

UTEKLO TO JAKO VODA

Vážení čtenáři, koncem roku 2023 jsem byl zvolen předsedou Svazu. Na valné hromadě 30. listopadu téhož roku jsem předestřel, že za základ pozic a úsilí Svazu budu stále považovat Dlouhodobý program ČSVTS ve shodě s historickými kořeny Svazu. Budu zejména usilovat o zařazení ČSVTS, případně i členských spolků, na seznam výzkumných organizací ČR, podporovat činnost členských spolků, usilovat o další rozšíření přímých kontaktů s organizacemi podobného typu jako ČSVTS v zahraničí, dále podporovat a rozšiřovat práci s talentovanými studenty a mladými odborníky, usilovat o podporu a uznání nezastupitelné role českých odborných a vědeckých časopisů, přispívat ke zvýšení prestiže inženýrů, techniků a přírodovědců a k dosažení toho mj. podporovat činnost Českého národního výboru Engineers Europe, vedeného doc. Hanusem, a související kontakty s VŠ. Slíbil jsem též, že budu pečovat o podrobnější zdokumentování činnosti Svazu od roku 1990 a jeho historických kořenů, pod mottem z roku 1865:

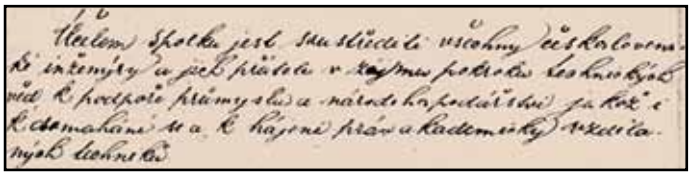

Něco se povedlo, něco nikoli. Za mimořádný počin Svazu považuji neutuchající podporu Svazu mladých studentů jak na poli domácím, tak na poli mezinárodním, protože pro náš stát je málo co důležitější.

Povedlo se mi, spolu s kolektivem „vétéesky“ vydolovat z archivu Svazu a úložišť dokumentů všeho druhu cenné archiválie a zmapovat historii naší organizace od samého počátku, tj. od roku 1865. Tyto dokumenty jsme jednou provždy shrnuli do malé brožurky, protože opírat existenci Svazu o více než 150letou historii je mimořádně cennou devízou.

Povedlo se nadále posilovat vztahy a spolupráci s řadou partnerských spolků inženýrů, techniků a přírodovědců, potažmo pak se slovenským Svazem, s nímž nás pojí pouta letité koexistence. Dále byly rozvíjeny vztahy s ústředím EE a WFEO a jeho členskými organizacemi. Svaz zde plní mj. nezastupitelnou roli administrátora uznání profesního standardu individuálních členů ale i technických vysokých škol v ČR.

Nepovedlo se zatím začlenit náš Svaz do seznamu výzkumných organizací ČR i přes to, že jsme se s pracovníky Svazu snažili najít cestičku ke splnění požadavků na tuto registraci. Doufám, že zde nebylo řečeno poslední slovo.

Uplynulé tři roky jsem mohl ze svého pozorovatelského stanoviště pozorovat kvalitní práci většiny členských spolků, ale i to, že existují spolky našeho Svazu, jejichž veškeré úsilí se soustředí na to, aby obdržely roční svazový příspěvek. Bohužel jsou případy, kterým se nedařilo ani to, věřím ale, že je síla to zlepšit.

Z tohoto pozorovatelského stanoviště jsem viděl i pilnou a věci oddanou práci celého ansámblu zaměstnanců Svazu, jak na poli spolkovém, tak ekonomickém, bez které by se předseda mohl klidně i přelomit, ale žádného užitečného výsledku by nedosáhl. Používám tuto příležitost jim všem, jakožto i všem zvoleným funkcionářům Svazu a jeho členských spolků, poděkovat a popřát novému výboru Svazu, jenž bude zvolen, prostor na klidnou práci a samozřejmě mnoho úspěchů.

Quod bonum, felix, faustum, fortunatumque sit, což znamená „budiž to k dobru, zdaru, štěstí a požehnání“.

Pavel Drašar, předseda ČSVTS

KONFERENCE O ISOPRENOIDECH

26. konference o isoprenoidech se konala v Praze ve dnech 15. až 17. září 2026 v prostorách Českého svazu vědeckotechnických společností z.s. a České společnosti chemické. Obě společnosti byly též spolupořadateli, za přispění The Isoprenoid Society a Vysoké školy chemickotechnologické.

XU HOUCHAO z Oddělení biosyntézy přírodních produktů, Max Planck Institute for Chemical Ecology, Jena, Německo, přednesl přednášku Kenjiho Moriho „Biosyntéza kardenolidů u brouků rodu Chrysolina“. Přednášku Chemistry Europe přednesl DICKSCHAT JEROEN S. z Kekulé Institute of Organic Chemistry and Biochemistry, Univerzita v Bonnu, Německo, na téma „Nové poznatky o nekanonické biosyntéze terpenů“. GIOVANNI APPENDINO přednesl speciální přednášku na téma „František Šorm: Vědec, politik, titán přírodních produktů“.

Byly prezentovány plenární přednášky: INOUE MASAYUKI „Totální syntéza vysoce oxidovaných přírodních produktů“, GUO DE-AN „Významné isoprenoidy z tradiční čínské medicíny a jejich aplikace“, KOTORA MARTIN „Syntézy sloučenin s estronovou strukturou“.

Hlavní přednášky byly předneseny: BRUNEL JEAN-MICHEL „Deriváty skvalaminu a aminosterolu: slibné nové silné antimikrobiální látky“, MURANAKA TOSHIYA „Od objevování k návrhu metabolismu rostlinných isoprenoidů: dvě desetiletí výzkumu glycyrrhizinu a dále“, CHEN DAOFENG „Antikomplementární látky z tradiční čínské medicíny pro „léčbu plicních infekcí“, SAKURAI KAORI „Přístup založený na chemických sondách k dešifrování protinádorového mechanismu steroidního saponinu OSW-1“, WESSJOHANN LUDGER A. „Vylepšené objasnění objevů, funkcí a mechanismů účinku isoprenoidů s podporou chemoinformatiky a nástrojů ML/AI“, SZAKONYI ZSOLT „Steviol a kyselina giberelová (GA3): všestranné diterpeny pro syntézu bioaktivních potenciálních farmaceutických látek“, KUDOVÁ EVA „Steroidní sondy Tide Quencher 1 umožňují mapování nových

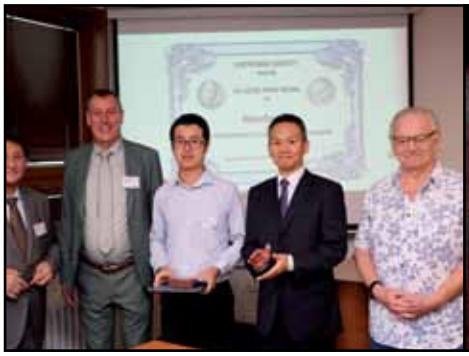

nekanonických cholesterolových míst na muskarinovém receptoru M1 v reálném čase“ a NAGANO SHINGO „Krystalové struktury CYP85A3, proteinu P450, který dokončuje biosyntézu brassinosteroidů Baeyerovou-Villigerovou oxidací“.

Bylo prezentováno 19 ústních příspěvků a 29 posterů. Celkem se konference zúčastnilo 89 účastníků. Abstrakty, program a almanach k 60. výročí založení konference Isoprenoidy byly zveřejněny na adrese https://ccsss.cz/index.php/ccsss/issue/view/57 .

Během konference bylo oceněno několik vědců, konkrétně pamětní medaile Kenjiho Moriho za rok 2026 byla udělena HOUCHAO XU z katedry biosyntézy přírodních produktů, Max Planck Institute for Chemical Ecology, Jena, Německo.

Cena Olchemim byla udělena LUDGEROVI A. WESSJOHANNOVI z Leibnizova institutu rostlinné biochemie (IPB), katedra bioorganické chemie, Halle (Saale), Německo. Cena Felice Senatore za fytochemický poster byla udělena DANIELU ZAŁUSKÉMU z katedry farmaceutické botaniky a farmakognozie, Ludwik Rydygier Collegium Medicum, Univerzita Mikuláše Koperníka, Bydhošť, Polsko. Ceny Chemistry Europe Awards byly uděleny JEAN-MICHELU BRUNELOVI z Univerzity Aix Marseille, INSERM, SSA, MCT, Marseille, Francie, IVANĚ KUZMINAC z Univerzity v Novém Sadu, Přírodovědecká fakulta, Katedra chemie, biochemie a ochrany životního prostředí, Novi Sad, Srbsko, a KAORI SAKURAIOVÉ z Katedry biotechnologie

a biologických věd, Tokijské zemědělské a technologické univerzity, Tokio, Japonsko.

Pavel Drašar
předseda vědeckého výboru konference
předseda ČSVTS

EUR ING – EVROPSKÉ UZNÁNÍ ODBORNOSTI INŽENÝRŮ

Máte technické vzdělání, odborné zkušenosti a chcete svou profesní kvalifikaci zviditelnit také v mezinárodním prostředí? Evropský Certifikát EUR ING představuje možnost, jak získat nezávislé potvrzení svých inženýrských kompetencí podle jednotných evropských standardů. Český svaz vědeckotechnických společností z.s. (ČSVTS) zajišťuje v České republice administraci žádostí a pomáhá českým inženýrům na cestě k získání tohoto profesního označení.

Certifikát, který potvrzuje odbornou způsobilost

EUR ING (European Engineer) je mezinárodní profesní označení udělované evropskou federací inženýrských organizací **ENGINEERS EUROPE**, dříve známou jako FEANI. Jeho smyslem je potvrdit, že držitel splňuje stanovené evropské požadavky na odborné vzdělání, profesní zkušenosti, inženýrské kompetence a profesní etiku. Nejde tedy pouze o další doklad o absolvovaném vzdělání. EUR ING představuje nezávislé odborné posouzení kvalifikace a schopnosti využívat získané znalosti v inženýrské praxi. Certifikát je součástí dlouhodobého úsilí evropských inženýrských organizací o podporu profesní mobility a vzájemného uznávání odborných kompetencí napříč jednotlivými zeměmi. ENGINEERS EUROPE sdružuje národní inženýrské organizace z přibližně 30 evropských zemí a navazuje na tradici federace založené již v roce 1951.

Proč může být EUR ING důležitý pro Vaši kariéru?

V současném technickém prostředí se stále více projektů realizuje v mezinárodních týmech. Inženýři spolupracují se zahraničními partnery, podílejí se na evropských výzkumných a průmyslových projektech a hledají nové profesní příležitosti také za hranicemi České republiky. Právě v těchto situacích může Certifikát EUR ING představovat významnou výhodu. Umožňuje srozumitelně doložit dosaženou odbornou úroveň a profesní zkušenosti podle společných evropských kritérií. Zahraniční zaměstnavatelé a obchodní partneři tak získávají možnost lépe porozumět kvalifikaci českého inženýra, aniž by museli podrobně znát národní systém technického vzdělávání. Certifikát tak není pouze osobním profesním oceněním. Je také prostředkem k posílení důvěryhodnosti, odborné prestiže a mezinárodní profesní mobility. Je však důležité připomenout, že EUR ING sám o sobě nenahrazuje národní autorizace ani automaticky neopravňuje k výkonu regulovaných inženýrských profesí v zahraničí. Může však být významným podpůrným dokladem při posuzování odborné kvalifikace.

Držitelé certifikátu jsou evidováni v evropském registru ENGINEERS EUROPE, který podle údajů federace zahrnuje přibližně 35 000 inženýrů.

Odborné zkušenosti mají svou hodnotu

Jedním z důležitých principů certifikace EUR ING je skutečnost, že odborná způsobilost není posuzována pouze podle dosaženého akademického vzdělání. Vedle standardní cesty založené na odpovídajícím technickém vzdělání a profesní praxi existuje také možnost individuálního posouzení kompetencí získaných dlouhodobou odbornou činností. Tento postup, označovaný jako

Career Learning Assessment (CLA), umožňuje za stanovených podmínek zohlednit profesní zkušenosti, průběžné vzdělávání a skutečně dosažené odborné kompetence i u uchazečů, kteří neabsolvovali tradiční vzdělávací cestu. Evropská certifikace tak zdůrazňuje nejen význam formálního vzdělání, ale také hodnotu praktických zkušeností a celoživotního profesního rozvoje.

Profesní kvalifikace, která se dále rozvíjí
Současné technické obory se vyvíjejí mimořádně rychle. Nové technologie, digitalizace, automatizace i požadavky na udržitelný rozvoj kladou na inženýry stále vyšší nároky. Proto je důležitou součástí certifikace EUR ING také průběžné odborné vzdělávání a profesní rozvoj. Od roku 2023 se certifikát uděluje s platností na pět let. Jeho obnovení je spojeno s doložením dalšího profesního rozvoje, označovaného jako **Continuing Professional Development (CPD)**. Tím certifikát potvrzuje nejen dosaženou kvalifikaci a předchozí zkušenosti, ale také závazek držitele průběžně aktualizovat své znalosti a rozvíjet odborné kompetence.

Jak získat Certifikát EUR ING v České republice?
Český svaz vědeckotechnických společností z.s. je národní členskou organizací ENGINEERS EUROPE a v České republice zajišťuje administraci žádostí o certifikát EUR ING. Zájemci se mohou na ČSVTS obrátit s žádostí o informace týkající se podmínek certifikace, požadovaných dokladů a postupu při podávání žádosti. Žádosti se podávají prostřednictvím elektronického systému ENGINEERS EUROPE. Na národní úrovni probíhá kontrola a posouzení předložených podkladů, které jsou následně postoupeny příslušnému evropskému orgánu k ověření a rozhodnutí o udělení certifikátu. ČSVTS tak českým inženýrům poskytuje důležité administrativní zázemí a představuje jejich kontaktní místo při vyřizování žádostí.

Dejte své odbornosti evropské uznání
Podpora profesního rozvoje, odborné kvalifikace a mezinárodní spolupráce patří mezi dlouhodobé priority Českého svazu vědeckotechnických společností. Certifikát EUR ING je jedním z konkrétních nástrojů, které mohou českým inženýrům pomoci při prezentaci jejich odborných kompetencí, posílení profesní prestiže a hledání nových příležitostí v evropském prostředí. Jak zdůrazňuje ENGINEERS EUROPE, získání certifikátu není pouze formálním potvrzením kvalifikace, ale také uznáním dlouhodobé odborné práce, zkušeností a úsilí o profesní růst.

Podrobné informace o evropské certifikaci a podmínkách získání certifikátu naleznete na stránkách: https://www.engineerseurope.com/what-eur-ing-certificate

-red -

SLOVENSKÁ VĚDA V EVROPSKÉM VÝZKUMNÉM PROSTORU: OD CERNU AŽ PO VESMÍRNÉ PROJEKTY

Bratislava se 22. října 2026 stala místem setkání odborníků, kteří představili zapojení slovenské vědy do významných evropských výzkumných infrastruktur. Pátý ročník Konference o vědě a technice na Slovensku (KVTS 2026) ukázal, že mezinárodní spolupráce otevírá nové možnosti nejen vědeckým institucím a univerzitám, ale také technologickým firmám a mladé generaci výzkumníků.

Konferenci s ústředním tématem **„Spolupráce Slovenské republiky ve velkých evropských výzkumných infrastrukturách“** uspořádal Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností (ZSVTS) ve spolupráci s Ministerstvem školství, výzkumu, vývoje a mládeže Slovenské republiky. Setkání se uskutečnilo pod záštitou tohoto ministerstva v rámci širšího programu Týdne vědy a techniky na Slovensku.

Český svaz vědeckotechnických společností (ČSVTS) na konferenci zastupovala jeho výkonná místopředsedkyně Ing. Zora Vidovencová.

Evropská vědecká spolupráce jako příležitost pro slovenský výzkum
Jedním z hlavních poselství konference byl význam účasti menších evropských zemí ve velkých mezinárodních

výzkumných projektech. Špičková vědecká zařízení, jejichž vybudování a provoz přesahují možnosti jednotlivých států, umožňují společně řešit mimořádně náročné výzkumné úkoly a současně vytvářejí prostor pro rozvoj nových technologií.

Pozornost byla věnována především třem významným evropským institucím – Evropské organizaci pro jaderný výzkum (CERN), Evropské kosmické agentuře (ESA) a evropskému rentgenovému laserovému zařízení European XFEL.

Význam celé problematiky podtrhla účast generálního ředitele CERNu Marka Thomsona, který konferenci zahájil vystoupením zaměřeným na přínosy výzkumu a mezinárodní vědecké spolupráce.

Na jeho vystoupení navázal prof. Branislav Sitár z Univerzity Komenského v Bratislavě, dlouholetý odborník působící v CERNu, který přiblížil historii této instituce i vývoj slovenského zapojení do jejích aktivit. Další přednáška Dominika Voščeka z CERNu představila urychlovače částic a související technologie.

Právě CERN je příkladem toho, jak se základní výzkum propojuje s technologickým pokrokem a jak může účast v mezinárodních projektech přinášet příležitosti také vědcům, technikům a průmyslovým partnerům z jednotlivých členských zemí.

Od výzkumu hmoty k evropským kosmickým programům

Další významnou oblast představuje evropské výzkumné zařízení European XFEL, které využívá mimořádně intenzivní rentgenové záření k poznávání struktury a vlastností hmoty. Prof. Pavol Sovák z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích přiblížil význam tohoto zařízení, jeho klíčové výzkumné oblasti i slovenský příspěvek k jeho výstavbě a provozu.

Zprava: Ing. Vybíral, prof. Petráš, Ing. Vidovencová

Samostatná část konference byla věnována spolupráci s Evropskou kosmickou agenturou (ESA). Přednášející se zaměřili nejen na vědecké aktivity, ale také na možnosti zapojení slovenských technologických společností do evropského kosmického sektoru.

Daniel Šagath ze Slovenské vesmírné kanceláře při SARIO představil příležitosti pro slovenské firmy, zatímco Šimon Mackovjak z Ústavu experimentální fyziky Slovenské akademie věd přiblížil výzkumné aktivity svého pracoviště v oblasti kosmického výzkumu. Jiří Šilha z Univerzity Komenského v Bratislavě se věnoval zapojení univerzity do projektů Evropské kosmické agentury.

Představené aktivity potvrdily, že kosmický výzkum již dávno není pouze záležitostí velkých kosmických mocností. Příležitosti v něm nacházejí také menší evropské státy, jejich univerzity, výzkumné týmy a specializované technologické společnosti.

Ocenění osobností

Vedle odborného programu měla konference také významný společenský a partnerský rozměr. Její součástí bylo slavnostní předávání ocenění ve třech kategoriích: Propagátor vědy a techniky, Medaile akademika Ivana Plandera a Plaketa za rozvoj spolupráce za rok 2026. Toto mezinárodní ocenění společně zřídily ZSVTS a ČSVTS jako vyjádření svého uznání a úcty jednotlivcům za jejich práci v oblasti vědy a techniky, přispívající k rozvoji spolupráce mezi oběma svazy.

ZSVTS ocenila Plaketou za rozvoj spolupráce za rok 2026:

Ing. Luboše Kubíka z České hutnické společnosti,
Ing. Jana Šebora, Ph.D. ze Společnosti pro trhací techniku a pyrotechniku a
Ing. Aloise Vybírala z České silniční společnosti.

Z českých oceněných se letošního slavnostního aktu mohl osobně zúčastnit jenom Ing. Alois Vybíral. Na žádost prezidenta ZSVTS prof. Dušana Petráše se do slavnostního předání plakety zapojila také výkonná místopředsedkyně ČSVTS Ing. Zora Vidovencová. Dalším dvěma českým oceněným budou plakety předány dodatečně.

Společné výzvy, společné příležitosti
Bratislavská konference nabídla cenný pohled na možnosti, které současná evropská vědecká spolupráce poskytuje. Ukázala význam propojení univerzit, výzkumných institucí, průmyslových podniků i odborných společností a zdůraznila potřebu vytvářet podmínky pro účast vědeckých týmů v mezinárodních projektech.

Pro ČSVTS byla účast na konferenci současně příležitostí k osobním setkáním se slovenskými kolegy, zástupci technických vysokých škol a dalších odborných institucí. Potvrdila také význam dlouhodobého partnerství s naším slovenským protějškem ZSVTS.

V době, kdy se vědecký výzkum stále více opírá o mezinárodní spolupráci, sdílení znalostí a společné využívání náročných technologií, mají právě taková odborná setkání nezastupitelnou úlohu. Pomáhají nejen předávat zkušenosti, ale také vytvářet nové kontakty a příležitosti pro budoucí společné aktivity.

OCENĚNÍ PLAKETOU ZA ROZVOJ SPOLUPRÁCE ZA ROK 2026:

Ing. Luboš Kubík
Česká hutnická společnost, ČSVTS

Ing. Jan Šebor, Ph.D.
Společnost pro trhací techniku a pyrotechniku, ČSVTS

Ing. Alois Vybíral
Česká silniční společnost, ČSVTS

Ing. Bystrík Bezák, PhD.
Slovenská cestná spoločnosť, ZSVTS

prof. Ing. Miloš Mičian, PhD.
Slovenská strojárská spoločnosť, ZSVTS

Svetlana Radchenko, PhD.
Slovenská zváračská spoločnosť, ZSVTS

Zora Vidovencová
výkonná místopředsedkyně ČSVTS

OD DOSTIHOVÉ HISTORIE K FILMOVÉMU UMĚNÍ. BESEDY PŘI ČÍŠI VÍNA NA NOVOTNÉHO LÁVCE POKRAČUJÍ

Český svaz vědeckotechnických společností z. s. pokračuje v pořádání oblíbených neformálních setkání pod názvem „Besedy při číši vína". Tato setkání, která se konají v prostorách ČSVTS na Novotného lávce v Praze, nabízejí příležitost nejen k poznávání zajímavých témat a osobností, ale také k přátelským rozhovorům a výměně názorů.

Dvě besedy, které se uskutečnily v červnu a říjnu, zavedly účastníky do zdánlivě vzdálených oblastí – od pozoruhodného příběhu české dostihové historie až k otázkám filmového umění a moderních technologií.

PŘÍBĚH VÝJIMEČNÉ ŽENY, KTERÁ SE ZAPSALA DO ČESKÉ HISTORIE

Beseda, která se konala 18. června 2026, byla věnována mimořádnému životnímu příběhu hraběnky Laty Brandisové, jediné ženy, která v celé historii dokázala zvítězit ve Velké pardubické.

Maria Immaculata hraběnka Brandisová (1895-1981), přezdívaná Lata. Jako dosud jediná žena dokázala v roce 1937 vyhrát Velkou pardubickou steeplechase.

Countess Maria Immaculata von Brandis (1895-1981) was known as Lata. She is still the only woman who won the Great Steeplechase in Pardubice.

Pod názvem „Proč byla z historie téměř vymazána jediná vítězka Velké pardubické? O české hraběnce, která ponížila nacistickou pýchu“ vystoupily **Mgr. Marina Hofmanová**, šéfredaktorka Mediažurnálu Syndikátu novinářů ČR a předsedkyně Klubu vědeckých novinářů, a **Gabriela Křístková**, zakladatelka Muzea Laty Brandisové. Besedu a hosty uvedl prof. Pavel Drašar, předseda ČSVTS.

Jak jsme se dozvěděli od našich hostů, příběh této mimořádné ženy přesahuje hranice sportovní historie. V době, kdy byl dostihový sport téměř výhradně mužskou záležitostí, dokázala Lata Brandisová svou odvahou, vytrvalostí a jezdeckým uměním překonávat dobové předsudky. Její vítězství ve Velké pardubické v roce 1937 na klisně Normě mělo navíc silný společenský a vlastenecký rozměr a vyvolalo mimořádný ohlas doma i v zahraničí. V napjaté předválečné atmosféře Lata porazila favorizované německé jezdce a stala se symbolem odvahy, vytrvalosti a českého sebevědomí.

Jestliže si někdy nějaká osobnost sportovního světa zasloužila trvalý zápis o tom, kdo byla a čeho dosáhla, je to právě ona, napsal o ní britský spisovatel Richard Askwith, autor knihy Nezlomná. Přesto se její jméno v pozdějších desetiletích z obecného povědomí do značné míry vytratilo.

Červnové setkání tak připomnělo nejen výjimečnou sportovní osobnost, ale také význam uchovávání historické paměti a připomínání osudů lidí, jejichž životní příběhy si zaslouží pozornost dalších generací.

MÁ BÝT FILM VIDĚT? O UMĚNÍ, VĚDĚ A DIGITÁLNÍM RESTAUROVÁNÍ

Další beseda se uskutečnila 29. října 2026 a přinesla neobvyklý pohled na problematiku filmového umění a jeho uchovávání pro budoucí generace.

Hostem setkání byl **prof. Marek Jícha**, emeritní prezident Asociace českých kameramanů, člen Klubu Českých Kino Fotografů (PVTS), významný český kameraman, pedagog, digitální restaurátor a spoluautor metody digitálního restaurování DRA. Beseda s **poněkud provokativním názvem „Má být film vidět? Aneb spor teorie Poezie destrukce s teorií Živého filmu“** otevřela zajímavé otázky na pomezí filmového umění, moderních technologií a vědeckého přístupu k ochraně kulturního dědictví. Besedu uvedla doc. Alexandra Kloužková, vědecká tajemnice ČSVTS.

Film se během více než sto let své existence stal významnou součástí našeho kulturního bohatství. Jeho uchovávání a digitální restaurování však nejsou pouze technickou záležitostí. Vyvolávají také řadu odborných a filozofických otázek. Jak zachovat původní podobu filmového díla? Do jaké míry mohou moderní digitální technologie zasahovat do jeho obrazové podoby? A kde leží hranice mezi věrným restaurováním a novou

interpretací původního uměleckého záměru? Jak píše prof. Jícha: „Napětí mezi tvůrčím a vědeckým talentem nás přivádí k úvahám o tom, kdo jsme a co vlastně na tomto světě hledáme. Jsme živými bytostmi, které se zajímají o živé filmy, nebo bytostmi, jež se poeticky rozpadají a milují zánik?“

Právě těmto otázkám byla říjnová beseda věnována. Připomněla, že zdánlivě jednoduchá otázka, zda má být film vidět, může mít překvapivě složité odpovědi.

Setkání s prof. Jíchou tak vhodně doplnilo letošní cyklus a ukázalo, že vědecké poznání a technický pokrok mají své nezastupitelné místo také v oblasti umění a ochrany kulturního dědictví.

Setkávání, která mají smysl

Příběh odvážné dostihové jezdkyně a diskuse o digitálním restaurování filmů ukázaly, jak pestrá témata mohou „Besedy při číši vína“ nabídnout. Vedle zajímavých informací přinášejí tato setkání především možnost osobně poznat inspirativní hosty a v neformální atmosféře s nimi diskutovat. ČSVTS chce v této tradici pokračovat i nadále a věří, že si besedy na Novotného lávce zachovají své místo v programu Svazu i přízeň návštěvníků.

– red –

ČTYŘI ČEŠTÍ STUDENTI, ČTYŘI OCENĚNÍ. ÚSPĚŠNÝ NÁVRAT Z PRESTIŽNÍ SOUTĚŽE V ČÍNĚ

Česká republika zaznamenala další výrazný úspěch na prestižní mezinárodní soutěži mladých vědeckých a technických talentů CASTIC 2026. V konkurenci stovek soutěžících z Číny a dalších zemí světa získali všichni čtyři čeští reprezentanti zvláštní ocenění. Jejich úspěch je o to cennější, že se museli vyrovnat nejen s náročnými odbornými úkoly, ale také s jazykovými a kulturními rozdíly při práci v mezinárodních týmech.

Ve dnech 25.–29. července 2026 se v čínském městě Xi'an, historické metropoli provincie Shaanxi, uskutečnil jubilejní 40. ročník soutěže **CASTIC – China Adolescents Science and Technology Innovation Contest**. Tato soutěž, organizovaná v rámci aktivit China Association for Science and Technology (CAST), představuje jednu z nejprestižnějších čínských akcí zaměřených na podporu nadaných studentů v oblasti přírodních a technických věd.

Zleva: Adam Žák, Marek Jelínek, Natalie Salem, Jan Ševeček

Letošní ročník se konal v moderním univerzitním areálu iHarbour Campus Xi'an Jiaotong University a přivítal přibližně 800 čínských finalistů a 85 zahraničních studentů z 28 zemí světa, z toho osmi evropských. Na organizaci

celé akce se podílelo také přibližně 400 dobrovolníků z řad studentů pořádající univerzity.

Český svaz vědeckotechnických společností z.s. (ČSVTS) již pošesté finančně a organizačně zajistil účast čtyř vybraných studentů, které doprovázeli předseda ČSVTS prof. Pavel Drašar a výkonná místopředsedkyně Ing. Zora Vidovencová.

Soutěž, ve které nestačí jen odborné znalosti

CASTIC je výjimečný nejen svým rozsahem, ale především způsobem hodnocení schopností soutěžících. Studenti zde musí prokázat nejen odborné znalosti, ale také samostatnost, tvořivost, schopnost rychle reagovat na nové situace a spolupracovat s ostatními.

Na rozdíl od tradičních studentských soutěží účastníci neobhajovali své původní výzkumné projekty, se kterými uspěli v národních soutěžích. Čekaly je nové, předem neznámé úkoly v rámci zvolených odborných oblastí. Soutěž měla dvě hlavní části – **Individual Challenge**, při níž studenti samostatně řešili dva odborné úkoly, a **Team Challenge**, založenou na spolupráci pětičlenných týmů. Zadání zahrnovala široké spektrum vědeckých a technických disciplín. Soutěžící se mohli věnovat například sestavování komponent inteligentních robotů, analýze obrazových dat, detekci slabých gravitačních signálů, návrhu optických měřicích systémů či řešení úkolů z oblasti biologie a automatizované výroby.

Zvláště náročná byla týmová část, na jejíž řešení měli účastníci sedm hodin. Čeští studenti byli zařazeni do týmů vždy se čtyřmi čínskými kolegy. Vedle odborných problémů museli překonávat jazykové bariéry, odlišné pracovní postupy i praktické komplikace spojené například s používáním počítačů s čínskou klávesnicí. Další zvláštností letošního ročníku byla skutečnost, že naši středoškolští reprezentanti soutěžili ve věkové kategorii 18–25 let společně s vysokoškolskými studenty. Právě schopnost obstát v takových podmínkách dává jejich úspěchu mimořádnou hodnotu.

Českou republiku reprezentovali studenti vybraní na základě úspěchů ve Středoškolské odborné činnosti (SOČ) a soutěži EXPO SCIENCE AMAVET (Asociace pro mládež, vědu a techniku AMAVET).

Natalie Salem, absolventka SOČ 2025 a studentka Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, se ve své odborné práci zabývala vlivem kontaminace těžkými kovy na krevní a kondiční ukazatele mláďat sýkory koňadry. Získala zvláštní cenu latinskoamerické organizace SOLACYT (Latin American Association of Science and Technology), která jí umožňuje účast na mezinárodní soutěži INFOMATRIX Iberoamerica 2027 v mexické Tijuaně.

Marek Jelínek ze Střední průmyslové školy elektrotechnické a Vyšší odborné školy Pardubice, reprezentant soutěže AMAVET 2026, představil projekt elektronického zabezpečovacího a signalizačního systému pro rybářské vybavení. Za svůj výkon získal zvláštní ocenění UNISOC Innovation Award spojené s finanční odměnou.

Jan Ševeček z Gymnázia J. A. Komenského a Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky v Uherském Brodě, reprezentant SOČ 2025, vytvořil projekt Beewarden – systém pro monitorování včelích úlů. Rovněž získal ocenění UNISOC Innovation Award s finanční odměnou.

Adam Žák z Gymnázia Brno-Řečkovice, úspěšný účastník SOČ 2025, se věnoval konstrukci podvodního skútru. Také on obdržel zvláštní cenu UNISOC Innovation Award s finanční odměnou.

Skutečnost, že všichni čtyři reprezentanti získali zvláštní ocenění, představuje mimořádný výsledek a potvrzuje vysokou úroveň přípravy nadaných zástupců mladé generace.

Soutěž CASTIC není pouze odborným kláním. Je také příležitostí poznat jiné země, navázat nová přátelství a získat zkušenosti, které mohou mladé lidi ovlivnit v jejich dalším studijním i profesním směřování. Součástí programu byla návštěva moderního výrobního závodu společnosti Shacman, zaměřená na nové technologie a inteligentní výrobu. Studenti tak měli možnost seznámit se s praktickým využitím automatizace a moderních

NATALIE SALEM

Čína pro mě byla jednou z nejintenzivnějších a nejvíce obohacujících zkušeností, které jsem dosud zažila. Překvapilo mě, jak čistý, upravený a zároveň neuvěřitelně živý Xi'an byl. Město jako by nikdy úplně neusínalo – ruch a hluk pokračovaly dlouho do noci, ale místo aby mi vadily, dodávaly mu zvláštní pocit života.

Asi nejvíce mě ale překvapila vřelost lidí vůči nám jako cizincům. Někteří obchodníci si s námi chtěli povídat nebo nás dokonce přes videohovor představit své rodině. Zvlášť mi utkvěl jeden tradiční malíř, který přímo před námi vytvořil detailní obraz a potom ho jednomu z našich soutěžících jednoduše daroval. Sama ráda kreslím, takže vím, kolik práce za podobným obrazem stojí, a jeho spontánní ochota udělat radost úplně cizímu člověku mě nesmírně dojala.

Samostatným zážitkem byla samozřejmě čínská kuchyně. Na lahodné pokrmy a pochoutky budu navždy vzpomínat, tak autentickou čínskou kuchyni jsem předtím nikdy neochutnala. Překvapila mě také kvalita ovoce a zeleniny v obchodech nebo třeba to, že se jogurt pije místo toho, aby se jedl lžičkou. Na druhou stranu jsem si musela zvyknout například na maso často podávané i s kostmi nebo na turecké toalety na některých místech. I takové drobnosti ale patřily k poznávání prostředí, které bylo od toho našeho v mnoha ohledech odlišné.

Překvapil mě také samotný rozsah CASTIC, množství studentů, organizátorů a dobrovolníků i význam, který této akci v Číně přikládají. Bylo fascinující být najednou mezi mladými lidmi z tolika zemí, které spojoval zájem o vědu a technologie. Čína mi v mnoha ohledech otevřela oči a na tuto cestu budu vzpomínat celý život.

MAREK JELÍNEK

Největší emoce a střet dvou světů: Nejvíc ze všeho mě zasáhli místní lidé – jak účastníci na CASTICu, tak lidé na trzích byli neskutečně milí. Nejsilnějším zážitkem pro mě bylo, když mi pouliční umělec jen tak z radosti věnoval nakreslený obrázek pro poděkování za to, že jsem jako cizinec přijel do Číny.

Druhým silným vjemem byl obrovský kontrast. Kolem památek nečekejte žádné parky ani ochranná pásma jako v Evropě – přímo na tisíciletou historii okamžitě navazuje beton, sklo, stěny moderních mrakodrapů a obchodních center. Minulost a budoucnost se tam potkávají na několika málo metrech.

Přístup k technologiím v běžném životě: Čína funguje prakticky stoprocentně bezhotovostně a digitálně. Vše od dopravy přes jídlo až po nákup na trhu se řeší výhradně přes telefon. Když je člověk připraven, je to nesmírně pohodlné, ale pro cizince nepřipraveného předem by to mohl být obrovský šok.

Atmosféra na CASTICu a zájem o projekty: Zaujalo mě obrovské nadšení a preciznost ostatních účastníků i poroty. Lidé se upřímně zajímali o technické detaily hardware i fungování mého projektu v praxi. Překvapilo mě, jak snadno šlo i přes občasnou jazykovou bariéru najít společnou řeč právě přes techniku a inovace.

Co mě překvapilo méně pozitivně: Jazyková bariéra mimo areál soutěže je poměrně velká – angličtina na ulici, v obchodech nebo u řidičů prakticky nefunguje a bez překladače v mobilu by bylo dorozumívání hodně složité. Druhou věcí je neustálá závislost na fungujícím telefonu a internetovém připojení; bez nabité baterie se tam člověk v podstatě zastaví.

JAN ŠEVEČEK

Kdybych měl shrnout, co mě v Číně zasáhlo nejvíc, bylo by to především velikost všeho kolem. Pocházím z vesnice u hranic se Slovenskem a i cesta do Prahy pro mě vždycky byla velká událost. O to větší šok pro mě byla Čína. Hned po přistání na pekingském letišti jsem zjistil, že padesát minut chůze je tam normální, a to jsme se ani nedostali z hlavního areálu. Podobné to bylo s dopravou v Si-anu (Xi'an), kde jsme bydleli. Přestože tam vlaky jezdí rychlostí přes 100 km/h, cesta do centra nám trvala víc než hodinu. Z našeho apartmánu byl výhled na celé město a tolik mrakodrapů najednou jsem do té doby neviděl.

Lidé: Za dobu pobytu jsem poznal spoustu lidí a s několika z nich si píšu dodnes. Setkání s místními byla většinou příjemná, a protože jsme v zemi byli poprvé,

občas jsme dostali i drobnou pozornost, například pití k večeři. Hodně mi to dalo. Pochopil jsem, že si člověk nemůže udělat obrázek jen z dálky a že se lidé v Číně dost liší podle toho, odkud pocházejí.

Soutěž: V týmové soutěži jsme občas narazili na jazykovou bariéru, ale nakonec jsme se domluvili a projekt se nám podařilo splnit téměř na sto procent. Překvapilo mě hlavně to, jak pružně se zacházelo s programem. Jako Evropan jsem zvyklý, že akce má pevně stanovený řád. Tady se ale spousta věcí měnila za pochodu, často i hodinu předem, a to včetně časů obědů a večeří.

Prezentace: V prezentační části se většina mezinárodních účastníků snažila postoupit do dalších kol. Já jsem to nutně nepotřeboval, a tak jsem se šel podívat do pavilonu pro čínské studenty. Ukázalo se, že tam čínské firmy nabírají vysokoškoláky. Všichni kolem měli v ruce životopis, já jen svůj soutěžní poster. Dobrovolník z našeho týmu se přesto nabídl, že mi bude překládat, a tak jsem nakonec absolvoval dva pohovory, i když na vysokou školu jsem ještě nechodil. U jednoho z nich jsme komunikovali přes chytré brýle s překladačem, což byla velice zajímavá zkušenost.

Závěrem: Soutěž jsem si užil. Kromě samotného soutěžení mi přinesla nové přátele, zkušenost s úplně jiným prostředím a lepší představu o tom, jak se domluvit s lidmi z jiné kultury.

ADAM ŽÁK

Místní obyvatelstvo

Jednou s nejzajímavějších skutečností bylo místní obyvatelstvo, všichni jsou velmi laskaví, snaživí a milí. To platí o všech organizátorech, čínštích soutěžících nebo jen třeba lidé v obchodě či po cestě. Jako kontrast ale zmíním trhy, bylo tam spousta skvělých lidí to ano, ale občas jsem narazil na člověka, který chtěl pouze nekorektně zbohatnout na turistech. Nejvíce očividné bylo, když jsem při koupi už tak dražšího čaje „vyhrál“ 2500 jüanů na jejich bezcenné šperky, ovšem bych musel doplatit dalších 500 jüanů.

Prostředí: Krajina je velmi odlišná od Evropy, města, ulice, budovy jsou monstrózní. A přímo mezi nimi jsou prastaré a nádherné památky. Je to něco úplně jiného, vidět naživo několik set let staré budovy tradiční Číny. Také tržiště v centru města dodá silný ovšem smíšený pocit, představa hygieny a jaké množství lidí má tuto obživu je znepokojující.

Soutěž CASTIC: Koncept úloh, které si předem vybereme, ačkoliv je komplikovaný na přípravu a do poslední chvíle jsem nevěděl, co mě čeká, hodnotím pozitivně. Komplikace byla komunikace, během týmové úlohy čínští studenti, se kterými jsem spolupracoval, neuměli anglicky. Velmi pozitivní byl zájem všech účastníků, každý se rád přátelil a komunikoval. Během několika volných hodin, co jsme měli na hotelu či ve městě, jsme se seznámili s ostatními delegacemi z jiných zemí. A zjistili spoustu věcí o sobě na zájem.

Praktické tipy: a závěr bych dal praktickou radu, která je ovšem k nezaplacení. Velmi přijde vhod předem nainstalovaná eSIM se zabudovanou VPN, osobě jsem použil službu Saily, ale existují i jiné, tato mi ale fungovala bez problémů. Pomocí toho jsem měl neomezená data za cca 500 kč s připojením kamkoliv po světě, tudíž jakékoliv aplikace (od Google, Seznam, Meta, ...) fungují. Zároveň to pomohlo ostatním, kteří něco potřebovali, nestihli nainstalovat WeChat apod.

Také rozhodně projít veškeré doporučení, co si připravit, WeChat, mapy, překladač, protože téměř nikdo anglicky neumí. Co se týče placení, tak jsem s sebou měl hotovost a s tím jsem si téměř vždy vystačil. Asi dvakrát za mě zaplatil kamarád přes WeChat/Alipay, protože hotovostní platba nebyla možná.

průmyslových postupů. Organizátoři připravili rovněž bohatý kulturní program, který zahrnoval návštěvu historických památek města Xi'an, muzea historie provincie Shaanxi a působivé multimediální představení věnované vzniku slavné terakotové armády. Zajímavým vyvrcholením společenské části byl mezinárodní kulturní večer, během něhož se studenti z různých zemí seznamovali s tradicemi ostatních účastníků, vyměňovali si drobné dárky a navazovali nová přátelství. Právě tato setkání připomínají, že věda a technika představují univerzální jazyk, který dokáže spojovat mladé lidi bez ohledu na jejich národnost či kulturní prostředí.

Podpora mladých talentů jako dlouhodobá priorita ČSVTS

Účast na CASTIC má pro Český svaz vědeckotechnických společností význam nejen z hlediska reprezentace České republiky, ale také jako součást dlouhodobého úsilí o podporu zájmu mladé generace o vědu a techniku. Během letošního ročníku se podařilo dále prohloubit spolupráci s China Association for Science and Technology (CAST), zejména s jejím Children and Youth Science Center, vedeným jeho ředitelkou paní Xin Bing. Zástupci ČSVTS navázali rovněž kontakty s Asociací pro vědu a techniku provincie Shaanxi a s delegacemi dalších zúčastněných zemí. Důležitá je také spolupráce s českými organizacemi, které systematicky podporují nadané studenty, především s organizátory Středoškolské odborné činnosti, Asociací pro mládež, vědu a techniku AMAVET a organizací Absolventi české vědy.

Mezinárodní soutěže, jako je CASTIC, dávají mladým lidem možnost porovnat své schopnosti se zahraničními vrstevníky, získat nové zkušenosti a poznat prostředí světové vědy a techniky.**Letošní úspěch české delegace je důkazem, že inv**estice do podpory mladých talentů mají skutečný smysl. Čtyři získaná ocenění jsou nejen uzná-

ním schopností konkrétních studentů, ale také povzbuzením pro další generaci mladých lidí, kteří se rozhodnou věnovat vědeckému bádání, technice a inovacím.

Pavel Drašar, předseda ČSVTS
Zora Vidovencová, výkonná místopředsedkyně ČSVTS

ROBOBOŽCI Z ČESKÉHO TĚŠÍNA NA MEZINÁRODNÍM MAKER CAMPU V ČÍNĚ

Český svaz vědeckotechnických společností zajistil účast studentů Gymnázia Josefa Božka v Českém Těšíně na prestižním mezinárodním setkání mladých zájemců o vědu a techniku. Jubilejní desátý ročník The Belt and Road Teenager Maker Camp and Teacher Workshop se uskutečnil ve dnech 18.–23. září 2026 v čínském Nanningu a přivítal přibližně 200 studentů a pedagogů z 26 zemí světa.

Čínské město Nanning, metropole autonomní oblasti Guangxi, se v září stalo místem inspirativního setkání mladých lidí, které spojuje zájem o moderní technologie, přírodní vědy a inovace. Českou republiku letos reprezentovalo pět studentů robotického kroužku Gymnázia Josefa Božka v Českém Těšíně v doprovodu pedagogů Mgr. Kateřiny Bernatíkové a Mgr. Tomáše Ziky, vedoucího robotického kroužku. Jejich účast zajistil Český svaz vědeckotechnických společností (ČSVTS) v rámci své dlouhodobé spolupráce s Čínskou asociací pro vědu a techniku (CAST).

Program letošního Maker Campu byl zaměřen především na umělou inteligenci a přírodní vědy. Účastníci měli možnost navštívit významné univerzity, výzkum-

ná pracoviště a vědeckotechnická muzea, seznámit se s nejnovějšími technologiemi a zapojit se do praktických workshopů. K zajímavým bodům programu patřila návštěva Akademie umělé inteligence v Guangxi, vědeckotechnického muzea či univerzitních pracovišť zaměřených na technické obory. Studenti zavítali také do Výzkumného ústavu subtropických plodin a jeho botanické zahrady. Významným zážitkem byla návštěva mezinárodního veletrhu China–ASEAN Expo (CAEXPO), kde se představily firmy a instituce působící mimo jiné v oblasti špičkových technologií, umělé inteligence a automobilového průmyslu.

Maker Camp však nebyl pouze o vědě a technice. Součástí programu bylo také poznávání čínské kultury a tradic, společné tvořivé aktivity s místními studenty a mezinárodní kulturní večer, při němž jednotlivé delegace představily své země. Studenti oceňovali zejména možnost osobního setkávání, navazování nových přátelství a poznávání vrstevníků z různých zemí. Pro pedagogy byly připraveny odborné workshopy věnované zejména možnostem využití umělé inteligence ve výuce. Setkání tak přineslo nové podněty nejen studentům, ale i jejich učitelům.

Účast českotěšínských studentů přinesla také významný úspěch. Tým Robobožků, jak si členové školního robotického kroužku říkají, získal během mezinárodního kempu ocenění za svou týmovou aktivitu. Toto uznání je příjemným potvrzením jejich zájmu o techniku, tvořivého přístupu a schopnosti spolupracovat v mezinárodním

prostředí. Pro mladé účastníky však byly neméně důležité nové zkušenosti, kontakty a možnost porovnat své znalosti a dovednosti s vrstevníky z různých částí světa. *(Zdroj: Gymnázium Josefa Božka v Českém Těšíně, „Robobožci mezi 26 zeměmi světa. Z Nanningu vezou zážitky, přátelství i ocenění", 28. 9. 2026.)*

ČSVTS jako dlouhodobý partner mezinárodního vzdělávání

Český svaz vědeckotechnických společností se do aktivit Maker Campu zapojuje již od jeho vzniku v roce 2017 a s výjimkou období pandemie pravidelně umožňuje účast českým studentům a pedagogům z různých středních škol.

Souběžně s programem pro mládež proběhlo také výroční jednání mezinárodního sdružení BRISEC (The Belt and Road International Science Education Consortium), jehož spoluzakládajícím členem je ČSVTS. Svaz na jednání zastupovala jeho výkonná místopředsedkyně Zora Vidovencová.

BRISEC vytváří prostor pro spolupráci organizací věnujících se vzdělávání mladé generace v oblasti technických a přírodních věd. Jeho aktivity zahrnují mezinárodní studentské programy, odborné vzdělávání pedagogů a sdílení vzdělávacích zkušeností v oblasti STEM, tedy přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky. Letošní jednání bylo příležitostí k výměně zkušeností, prohloubení dosavadních partnerství i diskusi o možnostech rozšíření společných aktivit do dalších zemí.

Medaile Karla Daniela Gangloffa pro paní Xin Bing
Jedním ze slavnostních okamžiků letošního setkání bylo předání Medaile Karla Daniela Gangloffa paní Xin Bing, ředitelce Vědeckého centra pro děti a mládež Čínské asociace pro vědu a techniku CAST. Toto druhé nejvyšší vyznamenání ČSVTS jí bylo uděleno za mimořádný přínos k rozvoji mezinárodní spolupráce v oblasti přírodovědného a technického vzdělávání, zejména za dlouhodobou podporu mladé generace a mezinárodních vzdělávacích projektů. Ocenění jménem Svazu předala paní Zora Vidovencová, která při slavnostním aktu přečetla oficiální dopis předsedy ČSVTS prof. Pavla Drašara. Paní Xin Bing poděkovala za udělené vyznamenání a ocenění dlouholeté spolupráce.

Účast studentů z Českého Těšína na letošním Maker Campu potvrdila význam mezinárodních vzdělávacích programů, které mladým lidem umožňují poznávat svět vědy a techniky v širších souvislostech. Vedle odborných znalostí si odvážejí také zkušenosti s mezinárodní komunikací, týmovou spoluprací a poznáváním odlišných kultur. Úspěch Robobožků i jejich pozitivní zážitky jsou povzbuzením pro pokračování podobných aktivit. Pro ČSVTS představuje podpora nadaných studentů důležitou součást jeho dlouhodobého poslání a současně konkrétní příspěvek k rozvoji mezinárodní vědeckotechnické spolupráce.

Zprava: vyznamenaná paní Xin Bing, paní Zora Vidovencová

Zora Vidovencová
výkonná místopředsedkyně ČSVTS

ČSVTS OCENIL FINALISTY LETOŠNÍ CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKY SOČ

Podpora nadaných studentů a jejich zájmu o vědu, techniku a výzkum patří mezi dlouhodobé aktivity Českého svazu vědeckotechnických společností z.s. Významnou součástí této činnosti je spolupráce s organizátory Středoškolské odborné činnosti (SOČ), která trvá již od roku 2014. Jejím prostřednictvím ČSVTS oceňuje úspěšné mladé odborníky a pomáhá jim získávat také cenné mezinárodní zkušenosti.

48. ročník Celostátní přehlídky Středoškolské odborné činnosti (SOČ) se uskutečnil ve dnech 12.–14. června 2026 v Olomouci. Slavnostní zahájení proběhlo v pátek 12. června v kině Metropol. V sobotu následovaly soutěžní obhajoby na Gymnáziu Hejčín a posterová sekce v olomouckém Rozáriu. Přehlídka vyvrcholila v neděli 14. června slavnostním zakončením a předáváním ocenění na Univerzitě Palackého. **Na závěrečném ceremoniálu předal čestný předseda ČSVTS doc. Ing. Daniel Hanus, CSc., jménem Českého svazu vědeckotechnických společností z.s. vítězům pěti soutěžních oborů Cenu ČSVTS spojenou s finanční odměnou.**

ČSVTS se také podílí na výběru studentů pro účast na významných mezinárodních soutěžích odborných projektů. V rámci toho financuje a zajišťuje účast 4 finalistů na **mezinárodním finále odborné soutěže středoškoláků „The Beijing Youth Science Creation Competition" (BYSCC)** v březnu následujícího roku a **„China Adolescents Science & Technology Innovation Contest" (CASTIC)** v létě následujícího roku, a to na základě pozvání od partnerské Čínské asociace pro vědu a techniku CAST, které Svaz dostává.

Úspěchy českých studentů na zahraničních soutěžích potvrzují, že mladí lidé mají nejen zajímavé nápady, ale také schopnost je proměnit v kvalitní odborné projekty, které obstojí v mezinárodním srovnání. Pro mladé účastníky představují tyto soutěže příležitost porovnat výsledky své práce s projekty vrstevníků z dalších zemí, získat nové zkušenosti a navázat mezinárodní kontakty. Vedle odborného přínosu jsou důležité také pro rozvoj komunikačních schopností, samostatnosti a schopnosti představit vlastní projekt v cizojazyčném prostředí.

Podpora nadaných studentů představuje důležitou součást poslání Českého svazu vědeckotechnických společností. Ocenění úspěšných řešitelů SOČ i pomoc při jejich účasti na zahraničních soutěžích jsou konkrétními příklady toho, jak může Svaz přispívat k rozvoji nastupující generace vědců, techniků a dalších odborníků.

– red –

MATEMATIKA OTEVÍRÁ DVEŘE K POZNÁNÍ. ČSVTS PODPOŘIL SOUTĚŽ PANGEA

Matematika nemusí být jen světem čísel, vzorců a školních úloh. Může být také cestou k objevování souvislostí, hledání řešení každodenních problémů a poznávání světa kolem nás. **Právě na této myšlence je založena mezinárodní matematická soutěž Pangea, jejíž český ročník 2025/2026 se uskutečnil pod tradiční záštitou Českého svazu vědeckotechnických společností.**

Soutěž Pangea je určena žákům 4.–9. tříd základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Jejím cílem je probouzet zájem o matematiku a ukazovat, že matematické myšlení nachází uplatnění v nejrůznějších oblastech běžného života. Na rozdíl od soutěží zaměřených převážně na teoretické úlohy klade tato soutěž důraz na praktické souvislosti a porozumění matematickým problémům.

Třináctý ročník soutěže propojil matematiku se dvěma atraktivními tématy – **vesmírem a financemi. Jejich patrony se stali člen záložního týmu astronautů Evropské kosmické agentury Aleš Svoboda a ekonom Tomáš Sedláček.**

Soutěž probíhala ve dvou kolech. Ze školního kola, do něhož se zapojily desítky tisíc žáků z celé České republiky, postoupili nejúspěšnější řešitelé do celostátního finále. To se uskutečnilo 12. června 2026 v Praze, kde mladí matematici dostali příležitost poměřit své schopnosti s nejlepšími vrstevníky. Vyvrcholením finálového dne bylo slavnostní předávání cen v **Sala terreně Valdštejnské zahrady**. V tomto výjimečném prostředí převzali nejlepší soutěžící ocenění za své matematické znalosti, logické uvažování a schopnost hledat správná řešení.

Český svaz vědeckotechnických společností se do slavnostního ceremoniálu opět aktivně zapojil. Diplomy absolutním vítězům jednotlivých kategorií předal jménem ČSVTS jeho čestný předseda doc. Ing. Daniel Hanus, CSc. Zajímavým zpestřením programu bylo vystoupení Aleše Svobody, který mladým účastníkům při-

blížil, jak důležitou roli hrají matematika, věda a technika při cestě k náročným profesním cílům, včetně těch spojených s kosmickým výzkumem.

ČSVTS dlouhodobě podporuje aktivity, které vedou děti a mladé lidi k zájmu o přírodní a technické vědy. Udělování záštity matematické soutěži Pangea i účast na slavnostním ocenění jejích vítězů jsou součástí tohoto úsilí. Soutěž zároveň ukazuje, že matematika může oslovit široký okruh žáků, pokud jim nabídne zajímavá témata a příležitost uplatnit vlastní přemýšlení. Pro některé z nich může být právě podobná zkušenost prvním impulzem k hlubšímu zájmu o vědu, techniku nebo další odborné studium.

– red –

KDYŽ SE TECHNIKA POTKÁVÁ S UMĚNÍM. FOTOGRAFICKÉ VÝSTAVY NA NOVOTNÉHO LÁVCE

Vestibul Českého svazu vědeckotechnických společností na Novotného lávce 5 v Praze není pouze vstupním prostorem do sídla Svazu. Díky spolupráci s Klubem Českým Kino Fotografů (K. Č. K. F.) při Pražské vědeckotechnické společnosti se proměnil také v malou výstavní galerii, která představuje fotografickou tvorbu zajímavých osobností. Výstavy připomínají, jak blízko k sobě mají technické dovednosti, výtvarné cítění a umělecká tvorba.

OD SPOLEČNÉ VÝSTAVY KAMERAMANŮ K PŘEDSTAVOVÁNÍ JEDNOTLIVÝCH OSOBNOSTÍ

Pomyslný začátek této výstavní tradice představovala **Fotografická výstava kameramanů – autorů filmové fotografie**, která se ve vestibulu ČSVTS uskutečnila v červenci 2025. Výstava nabídla návštěvníkům jedinečnou příležitost seznámit se s fotografickou tvorbou kameramanů spojených s filmovým obrazem. Své práce představili **Karel Neumann, Asen Šopov, Andrej Barla, Marek Jícha, Ivan Vít, Pravoslav Flak, Josef Špelda, Jiří Stivín, Ladislav Dousek, Miroslav Hájek, Jan Vaniš a Ivo Popek**. Hostem výstavy byl fotograf **Martin Frouz** a slavnostní atmosféru doplnil hrou na flétnu **Jiří Stivín**. Právě tato výstava se stala východiskem pro myšlenku postupně představovat jednotlivé autory prostřednictvím samostatných výstav.

ANDREJ BARLA

Jako první navázala krásná výstava fotografií významného kameramana Andreje Barly. Uskutečnila se na přelo-

mu roků 2025 a 2026. Profesní dráha Andreje Barly je neodmyslitelně spjata s československou kinematografií. Výstavu připravili jeho přátelé a kolegové z Pražské vědeckotechnické společnosti u příležitosti jeho 85. narozenin. Připomněli tak nejen významné životní jubileum, ale také mimořádně bohatou tvůrčí cestu tohoto kameramana. Andrej Barla patřil v sedmdesátých letech k nejvytíženějším kameramanům u nás. Přestože jeho profesní život byl spojen především s filmem, fotografická výstava připomněla jeho původní tvůrčí zájem – fotografii (více ve Zpravodaji č.59, rok 2026).

JIŘÍ STIVÍN

Další výstava byla slavnostně zahájena v dubnu u příležitosti 84. narozenin Jiřího Stivína, kterého veřejnost zná především jako vynikajícího hudebníka, multiinstrumentalistu a osobnost české jazzové scény. Tentokrát však dostala prostor jiná stránka jeho tvůrčí osobnosti – fotografie. Výstava představila průřez jeho fotografickou tvorbou a umožnila návštěvníkům poznat Jiřího Stivína také jako člověka, který své pozorování světa vyjadřuje prostřednictvím fotografického obrazu. Setkání se zúčastnili hosté z kulturního i vědeckého prostředí (více ve Zpravodaji č.59, rok 2026).

PRAVOSLAV FLAK

– když se fotografie stává obrazem

Podzimní výstavní program začal 14. září vernisáží fotografií Pravoslava Flaka. Výstava byla uspořádána u příležitosti autorových 72. narozenin a představila výběr z jeho fotografické tvorby. Po slavnostním zahájení zástupci ČSVTS předsedou Pavlem Drašarem a výkonnou místopředsedkyní Zorou Vidovencovou, zasvěcený úvod k tvorbě Pravoslava Flaka přednesl Petr Koliha, významný filmový režisér, producent a vysokoškolský pedagog. Poukázal na uměleckou fotografii a volnou tvorbu autora, vtipné asambláže a koláže, barevné kompozice a nečekaná spojení obyčejných předmětů, které překvapují svou originalitou. Někdy v nich převládá hravost a jemný humor, jindy poetická nadsázka nebo hlubší zamyšlení. Nakonec, můžete posoudit sami, výstava pořád probíhá. Pravoslav Flak obdržel v roce 1993 Zlatou medaili na International Photographic Salon of Japan za fotografie Letní slunovrat a Samurajové.

Kameraman a výtvarník, fotograf Pravoslav Flak vystudoval pražskou FAMU - hlavní obor filmová kamera a dále tvůrčí fotografie. Profesně se věnuje především filmové a televizní kameře. Vedle této práce však soustavně rozvíjí vlastní fotografickou tvorbu, v níž nachází prostor pro svobodné výtvarné vyjádření. Pravoslav Flak představil své práce na řadě samostatných i společných výstav v České republice i v zahraničí. Jeho tvorba připomíná, že umělecká fotografie nemusí pouze zobrazovat svět kolem nás, ale může nás také vybízet, abychom jej viděli jinak.

Příjemnou atmosféru vernisáže doplnilo hudební vystoupení kytaristy **Jiřího Zicháčka**, které dodalo setkání další umělecký rozměr.

Od první společné výstavy v červnu 2025 se vestibul ČSVTS postupně stává místem, kde mohou návštěvníci poznávat fotografickou tvorbu významných osobností českého filmového a kulturního prostředí.

ČSVTS si spolupráce s Klubem Českým Kino Fotografů (K. Č. K. F.) při Pražské vědeckotechnické společnosti velmi váží. Těší nás, že můžeme poskytnout prostor pro prezentaci fotografického umění a přispět k tomu, aby se Novotného lávka stala nejen místem odborných

setkání, ale také příjemným prostorem pro kulturní zážitky.

Předsedou klubu je kameraman Karel Neumann, vnuk filmového konstruktéra Josefa Šlechty, který se významně zasloužil o dobré jméno české kameramanské školy. Klub pořádá vědecké konference, přednášky, odborné projekce a konzultační setkání věnovaná kinematografickému obrazu analogovému i digitálnímu. Členem klubu se může stát vědecký pracovník v oboru, který se účastní vědeckotechnického výzkumu. Klub spolupracuje s Asociací českých kameramanů.

– red –

VÉTÉESKA SE LOUČÍ S „ROKEM STŘECHY“

Kdybych měl uplynulý rok shrnout jedním slovem, řekl bych: střecha. Rekonstrukce šikmých střech našich domů na Křižovnickém náměstí a Smetanově nábřeží patřila k logisticky nejnáročnějším akcím, které Svaz uskutečnil za téměř tři desetiletí. ČSVTS ji navíc financoval stoprocentně z vlastních zdrojů — šlo tedy o významnou investici, kterou Svaz musel zajistit bez dotační podpory.

Samotné stavbě předcházela téměř dvouletá příprava. Bylo potřeba promyslet a sladit řadu kroků ještě předtím, než se na střechách objevili řemeslníci. A ti pak pracovali v jedné z nejrušnějších turistických částí Prahy.

Kolemjdoucí měli Karlův most na dosah, zatímco my jsme řešili, jak dostat materiál na střechu a jak s ním bezpečně pracovat. Obrovské množství materiálu se muselo složitě přenášet přes střechy.

Pozornost vzbudil už samotný zábor. Při jeho zahájení přijela státní i městská policie a pečlivě kontrolovala, zda jeho skutečná velikost odpovídá povolení. Kvůli montáži lešení bylo navíc nutné během dvou víkendů dvakrát odklonit sedm tramvajových linek.

Před rekonstrukcí

Křižovnické náměstí zaujalo také filmaře Netflixu, kteří tam chtěli natáčet. Protože v prostoru stál zábor a lešení, objevila se i žádost o jeho jednodenní demontáž. Nakonec měla pomoci filmová postprodukce: lešení z obrazu jednoduše zmizí. Praha tak ve filmu zůstane historická a naše lešení si odbyde svůj filmový debut v digitální podobě — tedy vlastně bez něj.

Po rekonstruci

Ani samotné střechy nezůstaly bez překvapení. Už svým členitým tvarem a konstrukčním řešením byly poměrně složité a řada detailů vyžadovala zkušenosti i pečlivé hledání vhodného řešení. Během prací jsme navíc objevili zazděný odvětrávací světlík, rozpadlé krovy světlíků a také vosí hnízda, která bylo nutné odstranit. Historické budovy zkrátka někdy vydají svá tajemství až ve chvíli, kdy se do nich začne pořádně pracovat.

Přes náročnost příprav i samotné realizace se podařilo rekonstrukci dokončit ve stanoveném termínu čtyř měsíců. Léto přineslo horké dny s teplotami blížícími se čtyřiceti stupňům, které museli snášet všichni na stavbě —

obzvlášť pokrývači pracující přímo na střechách. Podzim naopak stavbě přál příznivější počasí.

Za výsledkem stojí skvělý tým lidí, kteří do projektu vložili nejen velké úsilí, ale také svou odbornost a zkušenosti. A hlavně — dokázali se spolu domluvit. Po celou dobu fungovala výborná komunikace a jednotlivé profese na sebe dobře navazovaly. Když se objevilo něco nečekaného, bylo s kým hledat řešení. Právě tahle souhra byla při tak náročné stavbě k nezaplacení.

Velké poděkování patří generálnímu dodavateli, společnosti ISS, s. r. o., a panu Bronislavu Řehořovi, který zajistil administrativu spojenou s rekonstrukcí. Děkuji také společnosti Krolan, s. r. o., jejímu majiteli panu Langnerovi, panu Petru Karešovi, který stavbu řídil, zkušenému technickému dozoru panu Křížkovi a odbornému poradci Jiřímu Vrňatovi, nestorovi střech a bývalému cechmistrovi. A samozřejmě všem pokrývačům a dalším řemeslníkům, kteří odvedli pořádný kus práce i v letních vedrech.

Takto rozsáhlá rekonstrukce se neobejde bez trpělivosti lidí, kterých se dotýká každý den. Děkuji proto také našim nájemcům za vstřícnost a pochopení během prací.

Z pohledu provozního oddělení to byl rok, kdy jsme měli střechy opravdu nad hlavou — a často přímo před očima. Především to ale byl rok, který ukázal, že díky přípravě, odbornosti a skvělé spolupráci všech zúčastněných lze zvládnout i mimořádně náročnou rekonstrukci v samém srdci Prahy.

Mgr. Michal Vrňata
vedoucí provozního oddělení ČSVTS

ROOMVENT POPRVÉ V ČESKÉ REPUBLICE

Společnost pro techniku prostředí ve spolupráci s Katedrou TZB, Fakultou stavební, ČVUT v Praze pořádala 18. ročník mezinárodní konference RoomVent, ve dnech 15. až 18. září 2026, která přivítala odborníky z oblasti větrání, kvality vnitřního prostředí a technických zařízení budov.

Konference se konala v prostorách Fakulty stavební ČVUT v Praze a zúčastnilo se jí 361 odborníků ze 44 zemí pěti kontinentů. Během čtyř dnů zaznělo 220 ústních příspěvků, bylo představeno 33 posterů a uskutečnily se čtyři hlavní přednášky a deset workshopů. Mezi hlavní řečníky patřili prof. Francis Allard, prof. Philomena M. Bluyssen, prof. Risto Kosonen a prof. Tham Kwok Wai.

Program se věnoval aktuálním tématům, jako jsou větrání, kvalita vnitřního ovzduší, tepelná pohoda, energetická účinnost, modelování a simulace či nové technologie. Konference vytvořila prostor pro sdílení výsledků výzkumu, praktických zkušeností a navazování mezinárodní spolupráce.

„RoomVent 2026 potvrdil význam mezinárodní spolupráce při řešení výzev v oblasti vnitřního prostředí a budov. Setkání odborníků ze 44 zemí v Praze nabídlo cennou příležitost ke sdílení poznatků, zkušeností a vizí do budoucna," uvedl prof. Karel Kabele, prezident konference.

Společná fotografie účastníků konference

Pražský ročník byl historicky prvním, který se konal v České republice. Konferenční série vznikla v roce 1987 ve Stockholmu a postupně se uskutečnila v řadě světových měst. Vedle odborného programu měli účastníci možnost poznat Prahu také prostřednictvím společenského večera a technických exkurzí zaměřených na vybrané budovy a jejich technická zařízení.

Další ročník konference RoomVent se uskuteční v roce 2028 v japonské Ósace.

Iva Baťhová
Společnost pro techniku prostředí z. s.

KONFERENCE SPOLEČNOSTI PRŮMYSLU PAPÍRU A CELULÓZY – NOVÉ SMĚRY VE VÝROBĚ BUNIČINY A PAPÍRU / NEW DIRECTIONS IN PULP AND PAPER PRODUCTION

Společnost průmyslu papíru a celulózy, z. s. při ČSVTS, připravila ve spolupráci s ACPP a ZCPP SR na před prázdninový termín 24.–26. června 2026 do konferenčního centra AV ČR na zámku v Liblicích mezinárodní papírenskou konferenci, zaměřenou na novinky ve výrobě buničiny, papírů a lepenek. Její součástí byla i exkurze do Mondi Štětí na novou výrobní linku PS 10.

Na úvod konference vystoupila tajemnice SPPC paní Jana Žižková a hned poté zahájil program předseda SPPC Josef Kindl a místopředseda společnosti a zástupce ZCPP SR Štefan Boháček. Prezentace o současném stavu papírenského průmyslu u nás a v CEPI se poté ujal pan Ivan Ševčík (ACPP) a na něj navázala představením hlavního sponzora konference paní Simona Renčová (Mondi Štětí). Poté již následovaly přímo připravené odborné prezentace.

Nový papírenský stroj PS10 ve Štětí – technologie a výrobky
Zbyněk Vlach a kol., Mondi Štětí
Po jedenácti letech byl v České republice postaven nový papírenský stroj, tentokrát zaměřený na výrobu ne-

běleného pytlového papíru s kapacitou 210 000 t/rok. Přednáška podrobně představila nový papírenský stroj PS10 ve Štětí se zaměřením na použitou technologii, účel stroje a sortiment vyráběných papírů. Byly popsány základní parametry stroje, hlavní technologické části a jejich vliv na kvalitu a stabilitu výroby. Součástí přednášky byly také zkušenosti z uvádění stroje do provozu a očekávané přínosy nové technologie pro zákazníky i závod.

Rekonstrukce linky nebělené buničiny Kamyr
Dominik Pek a kol., Mondi Štětí
Výstavba nového papírenského stroje na výrobu pytlového papíru v roce 2024 si vyžádala zásadní rekonstrukci celé linky Kamyr na denní výkon 1 300 tun buničiny a současně zvýšení kvality vyráběné látky. Významným přínosem celého projektu je i snížení enviromentální zátěže – snížení emisí TRS a snížení spotřeby vody. V příspěvku byly zmíněny významné změny technologie realizované během přestavby, vliv na kvalitu vyráběné látky i zkušenosti z provozu.

Představení firmy BELLMER a realizace projektu PM 10
David Dostál, Bellmer Czech, s. r. o., Litovel
Společnost Bellmer GmbH je globální firma zaměřená na špičkové technologie v papírenském průmyslu a v oblasti separačních technologií. Byla založena v roce 1842 v Německu a v současnosti zaměstnává přibližně 800 odborníků na 17 pracovištích po celém světě. Díky tomu je schopna dodávat inovativní a technologicky pokročilá řešení zákazníkům globálně. V papírenském průmyslu se společnost soustředí na projektování a výrobu zařízení pro výrobu balicích papírů, lepenky a kartonů. V oblasti čištění vod se zaměřuje především na technologie odvodňování kalů.

Projekt nového stroje PS10 ve společnosti Mondi Štětí a. s. o kapacitě 210 000 tun papíru ročně představoval významnou příležitost pro dodavatele vybudovat výjimečné zařízení pro výrobu nebělených pytlových papírů. Ty svou kvalitou překonávají běžné současné standardy a mají silný potenciál uplatnění na světových trzích. V průběhu projektování a realizace byla implementována řada pokročilých a specifických řešení – od přípravny látky, přes mokrou část papírenského stroje až po převíječku. Spolupráce na vývoji a realizaci tohoto unikátního stroje významně rozšířila know-how a vytvořila pevný základ pro další technologický rozvoj obou společností.

V dalším programu prvního dne pak následovaly příspěvky ostatních dodavatelských firem:

Albany International, Voith SE & Co, AS Drives and Services GmbH, Röchling Industrial Oepping & GmbH Co. KG.
V konferenčních prostorách byla pro účastníky dvoudenní akce připravena i zajímavá posterová sekce studentů STU Bratislava, zahrnující tyto příspěvky:

1. **Porovnanie extrakcie bioaktívnych látok z dubovej kôry pomocou zelených (hlbokoeutektických) rozpúšťadiel a konvenčnej metódy ASE**

2. **Extrakcia bioaktívnych látok z jedľovej kôry pomocou zelených rozpúšťadiel**
3. **Úprava elastických vlastností papiera pomocou prírodných polymérnych aditív.**
4. **Modification of paper properties using mechanical and chemical treatments**
5. **From Industrial Kraft Black Liquor to Value-Added Biomaterials**

První den akce byl po přednáškové části konference a navazující odborné diskuzi završen večeří a společenským večerem v prostorách zámku Liblice.

Druhý den jednání konference byly na programu následující odborné příspěvky, přikládáme i stručnou anotaci:

Pohľad na súčasnosť a budúcnosť celulózo-papierenského priemyslu

Štefan Šutý, Aleš Ház, Ida Skotnicová, Katarína Vizárová, Radovan Tiňo, Veronika Majová, ODCP FCHPT STU Bratislava, SK

Na stretnutí Európsky týždeň papiera v Bruseli v roku 2013 predstavila Konfederácia európskeho papierenského priemyslu (CEPI) osem konceptov prelomových technológií, ktoré poskytujú riešenia umožňujúce budúcnosť tohto odvetvia v Európe. Víťazný koncept je známy ako „hlboko eutektické rozpúšťadlá“. Ide o úplne novú technológiu, ktorá pri nízkych teplotách rozkladá biomasu na jednotlivé zložky, ktoré sa potom môžu použiť v celulózo-papierenskom priemysle. Hlboko eutektické rozpúšťadlá priniesli v laboratórnom meradle pozoruhodné výsledky. Dnes po 13. rokoch aktívne na ODCP FCHPT STU v Bratislave v rámci výskumu v tejto oblasti pôsobí.

Nanocelulóza a jej inovatívne aplikácie v praxi

Štefan Boháček, Monika Stankovská, Juraj Krišta, Eduard Horban, Vladimír Ihnát, Výskumný ústav papiera a celulózy a. s., Bratislava SK

Nanocelulóza predstavuje rýchlo sa rozvíjajúcu triedu obnoviteľných biomateriálov s výnimočnými mechanickými, reologickými a funkčnými vlastnosťami. Vďaka svojej vysokej pevnosti, nízkej hmotnosti, biokompatibilite a schopnosti vytvárať stabilné nanoštruktúry sa stala kľúčovým prvkom v moderných inovatívnych technológiách. Výskum sa orientuje na hlavné typy nanocelulózy

– celulózové nanofibrily (CNF), celulózové nanokryštály (CNC), enzymaticky modifikované celulózové nanofibrily, miceliálne a bakteriálne nanocelulózy (BC) a analyzuje ich špecifické vlastnosti, ktoré určujú ich vhodnosť pre ich aplikácie. Osobitná pozornosť sa venuje využitiu nanocelulózy v kompozitoch, papierenských a obalových materiáloch, filtračných membránach, elektronike, medicíne a kozmetike.

Následovaly příspěvky firem Solenis, ABB, Woellner a BIM Kemi.

Preventivní chemickou údržbu vnímá BIM Kemi jako důležitou součást moderní výroby papíru, která zajišťuje spolehlivost, efektivitu a udržitelnost výroby. Tato prezentace vysvětlila přístup k preventivní chemické údržbě papírenského stroje, která kombinuje použití moderních přístrojů na místě s laboratorními analytickými metodami k identifikaci prvních známek provozní a chemické nerovnováhy. Použití monitoringu v reálném čase současně s pokročilou diagnostikou ukazuje, jak cílené chemické ošetření může zmírnit obvyklé problémy, jako je tvorba usazenin, koroze a mikrobiologický růst.

Velkou pozornost přitáhla **prezentace firmy MIVALT s. r. o.** zabývají se elektroosmotickým odvodněním kalů. Příspěvek se zaměřil na technologii elektroosmotického sekundárního odvodnění kalů, její princip fungování a vyhodnocení referenčních provozních výsledků. Technologie je aplikovatelná jak na municipální, tak na průmyslové kaly, včetně kalů z papírenského průmyslu. Mezi hlavní přínosy patří výrazná redukce objemu kalu, dosažení hygienizace, kompaktní provedení zařízení a významně nižší investiční i provozní náklady ve srovnání s konvenčními technologiemi sušení.

Po shrnutí a závěru přednáškové části konference pak následoval organizovaný odjezd na exkurzi na PS 10 do papírny Mondi Štětí a. s. I druhý den konference byl následně završen společnou večeří.

Poslední den akce byl jako obvykle vyhrazen na přímá jednání předsednictva SPPC, účastníků, přednášejících konference a prezentujících se firem, které konferenci podpořily.

Ing. Josef Kindl
předseda
Společnost průmyslu papíru a celulózy z. s.

ETCC 2026 V PRAZE ÚSPĚŠNĚ PROPOJIL EVROPSKOU KOMUNITU V OBORU NÁTĚROVÝCH HMOT

Ve dnech 30. června až 2. července 2026 proběhl v hotelu Clarion v Praze European Technical Coatings Congress – ETCC 2026. Kongres propojil 225 odborníků z akademické a průmyslové sféry a potvrdil tak své postavení jedné z nejvýznamnějších evropských platforem pro výměnu odborných znalostí, networking a spolupráci v oblasti nátěrových hmot, povrchových úprav a souvisejících materiálů.

Hlavním pořadatelem kongresů ETCC je FATIPEC – Federation of Associations of Technicians for Industry of Paints in European Countries. Ročník 2026, který se uskutečnil v České republice, pořádala Česká společnost chemická za odborné podpory Univerzity Pardubice, Fakulty chemicko-technologické. Organizační zajištění měl na starosti CHEMAGAZÍN, specializovaný odborný časopis a vydavatelství, které je zároveň významným organizátorem odborných akcí.

Vědecký a odborný program nabídl 85 ústních a 38 posterových prezentací, které pokrývaly široké spektrum aktuálních témat včetně pokročilých technologií nátěrových hmot, funkčních povlaků, surovin, udržitelnosti, metod testování a charakterizace, digitalizace, výrobních procesů a průmyslových inovací. Program reflektoval jak nejnovější vědecké poznatky, tak praktické potřeby průmyslu nátěrových hmot.

Kongresu ETCC 2026 předcházela Summer School, která se uskutečnila 29. června 2026. Nabídla širší pohled na problematiku nátěrových hmot a témata související s barvami, a to nejen z technického a materiálového hlediska, ale také z pohledu lidského vnímání barev. Program zahrnoval 10 přednášek a přilákal téměř 40 účastníků, čímž vytvořil inspirativní vzdělávací platformu pro studenty, mladé odborníky i další zájemce o hlubší porozumění tomuto oboru.

ETCC 2026 přilákal účastníky z mnoha evropských zemí i dalších částí světa. Nejpočetnější skupiny účastníků přijely z České republiky a Německa, následované Nizozemskem, Polskem a Belgií a dále Tureckem, Rakouskem, Francií a Itálií. Kongres přivítal také účastníky ze vzdálenějších zemí včetně Japonska, Brazílie, USA a Kanady. Toto široké mezinárodní zastoupení významně přispělo k dynamické výměně zkušeností a pomohlo posílit spolupráci mezi akademickými institucemi, výzkumnými organizacemi a průmyslovými společnostmi.

Důležitou součástí ETCC 2026 bylo také předání kongresových ocenění za mimořádné vědecké a technické příspěvky. Cenu za nejlepší přednášku (Best Lecture) získal Tomáš Prošek z Vysoké školy chemicko-technologické v Praze. Ocenění za nejlepší příspěvek mladého vědce (Best Young Scientist Contribution) obdržel Mario Carrat z University of Salerno, zatímco cenu za nejlepší příspěvek v oblasti udržitelnosti (Best Contribution Concerning Sustainability) získal Dmitry Chernyshov ze společnosti Momentive Performance Materials. Ocenění za nejlepší posterový příspěvek (Best Poster Contribution) obdržel Rik M. M. Bennis z University of Amsterdam. Tato ocenění podtrhla vysokou úroveň vědeckého programu a zároveň poukázala na rozmanitost výzkumných témat prezentovaných na kongresu – od životnosti nátěrových systémů a funkčních úprav na bázi biologických zdrojů až po udržitelnost a pokročilé strategie síťování.

Místo konání kongresu, Clarion Congress Hotel Prague, nabídlo vynikající konferenční zázemí, moderní

Zahajovací ceremoniál za účasti rektora Univerzity Pardubice prof. Libora Čapka, předsedkyně kongresu ETCC 2026 a vedoucí sekce ČSCH – Nátěrové hmoty a pryskyřice prof. Andrey Kalendové z Univerzity Pardubice, předsedy ČSCH prof. Tomáše Navrátila a prezidenta FATIPEC Dr. Michaela Hilta

přednáškové sály a komfortní prostory pro networking, diskuze u posterů a prezentace partnerů. Díky poloze hotelu a atraktivitě Prahy si účastníci mohli zároveň naplno vychutnat jedinečnou atmosféru města, jeho historii, architekturu a možnosti společenského vyžití.

Vedle odborného programu vytvořil ETCC 2026 také řadu příležitostí pro neformální setkávání a odborný dialog. Společenský program a večerní akce podpořily osobní kontakty a pomohly vytvářet nová propojení mezi odborníky z různých zemí a profesních oblastí.

Pořadatelé děkují všem přednášejícím, autorům posterů, účastníkům, sponzorům, partnerům, členům výborů a podporujícím organizacím za jejich příspěvek k úspěchu ETCC 2026.

ETCC 2026 znovu ukázal sílu, rozmanitost a inovační potenciál evropské komunity v oblasti nátěrových hmot a potvrdil význam společného setkávání vědy, technologií a průmyslu na jednom odborném fóru.

European Technical Coatings Congress (ETCC) je významná mezinárodní odborná akce zaměřená na nátěrové hmoty, barvy, povrchové úpravy, suroviny, zkušební metody, udržitelnost, inovace a průmyslové aplikace. Kongres poskytuje profesionální platformu pro vědce, výzkumné pracovníky, technology, výrobce, dodavatele a další odborníky působící v oboru nátěrových hmot. Kongres se koná vždy jednou za dva roky v některé z evropských zemí. V České republice se v průběhu více než 70leté tradice uskutečnil poprvé.

Tomáš Rotrekl
Česká společnost chemická z. s.
za ETCC 2026 Organising Committee

SPOLEČNOST TISKU V ROCE 2026 S NOVÝM LOGEM

Jak jsme již informovali dříve, Společnost tisku letos na jaře představila svoje nové logo a spolu se svou nejaktivnější odbornou skupinou flexotisku (CFTA) plánovala řadu dalších akcí. Mezi ně patří také výroční konference, která se uskuteční dne 4. 12. 2026 v sídle ČSVTS na Novotného lávce (Praha 1) a v první polovině příštího roku to budou další kurzy flexotisku na Univerzitě Pardubice a obvyklá velká jarní odborná konference, chystaná na termín 21. dubna 2027 do jihomoravského Kurdějova.

Prezentace projektu Poly-Hub firmám

Dne 29. 6. 2026 proběhla na Novotného lávce prezentace projektu Poly-Hub. Předseda Společnosti tisku Václav Mlynář představil, společně s členem předsednictva společnosti Martinem Shejbalem, hlavní myšlenky, které vedly k nastartování ambiciózního projektu Poly-Hub, jeho základní strukturu, subjekty, které do něj budou zapojeny, cíle a financování projektu.

Projektem Poly-Hub reaguje Společnosti tisku na negativní demografický vývoj a na skutečnost, že v oboru polygrafie klesá procento pracovníků s odborným vzděláním, což má negativní vliv na kvalitu a efektivitu produkce. Průzkumem bylo zjištěno, že jedním z hlavních faktorů vedoucích k tomuto trendu je skutečnost, že většina absolventů odborných polygrafických škol odchází po ukončení studia zcela mimo obor. Studenti nemají dostatečné praktické povědomí o jeho moderní podobě a technologické vyspělosti, což v jejich očích činí obor neatraktivním. Toto komunikační vakuum pak vede k tomu, že studenti odchází raději někam, kam se mohou on-line zaregistrovat, protože to je forma komunikace, která je pro ně běžná, pohodlná, a hlavně je to běžná forma, kterou na denní bázi komunikují.

Poly-Hub je komunikační platforma, mobilní (pro studenty a učitele) a webová aplikace (pro školy a podniky), která si klade za cíl zjednodušit komunikaci a propojení studentů, učitelů, škol a průmyslových firem, která

Společnost tisku
Printing Society

Nové logo Společnosti tisku

Prezentace projektu Poly-Hub v sále na Novotného lávce

Účastníci prezentace Společnosti tisku Poly-Hub

by měla vést k usnadnění nalezení pracovních příležitostí studentům a nových vzdělaných pracovníků firmám. Vedle této komunikace je v dané aplikaci prostor i ke komunikaci mezi školami a podniky i mezi školami a studenty tak, aby byl v maximální možné míře podporován primární komunikační cíl aplikace Poly-Hub.

Aplikace byla v průběhu roku ve fázi vývoje, na čemž se podíleli přímo sami studenti. V září byla uveden do používání první verze aplikace s tím, že se bude dále vyvíjet a modernizovat na základě zpětné vazby od uživatelů.

2D kódy a povinnost značení obalů dle PPWR

O možnostech propojení obalů s digitálními daty, obalu jako inteligentním nosiči informací pro celý hodnotový řetězec a dynamické správě datového obsahu přednášela tiskařským odborníkům na akci pořádané Společností tisku v Konferenčním centru Green Point v Praze společnost GS1 Czech Republic (ředitelka Pavla Cihlářová). Tématem akce konané dne 30. 6. 2026 byly také možnosti poskytování relevantních dat nejen koncovým spotřebitelům při plnění požadavků PPWR a dalších regulací. Zazněly zde i aktuální informace o rozsahu platnosti a způsobu implementace nařízení PPWR od ředitelky obalového institutu SYBA Ivy Werbynské.

V červnu a na začátku září letošního roku se konaly také obvyklé vícedenní seminární kurzy flexotisku CFTA (pokračovací a v září základní) na Univerzitě Pradubice, Katedře Polygrafie a fotofyziky v Technologickém pavilónu v Doubravicích. Nejbližší další běh žádané-

Výuka na zářijovém kurzu flexotisku CFTA v Pardubicích

Ze semináře 2D kódy a obaly dle nařízení EK PPWR

Účastníci základního kurzu flexotisku na UP

ho Základního kurzu flexotisku je již nyní přichystán do Pardubic na leden 2027.

Společnost tisku se také aktivně podílí na organizaci národního kola každoroční soutěže Obal roku, a to jednak prací svých dvou členů v hodnotící odborné porotě, a pak také vyhlašováním speciální ceny Packaging Print Prize. Tu letos vybírali členové představenstva společnosti z více než 65 přihlášených obalových řešení do soutěže Obal roku 2026. Na slavnostním galavečeru Obal roku Summitu v Hotelu Aquapalace v Čestlicích pak tuto cenu dne 15. října předal zástupci společnosti OTK Printing & Packaging předseda Společnosti tisku pan Václav Mlynář.

Předávání ceny Packaging Print Prize

Miloš Lešikar
člen předsednictva
Společnost tisku z. s.

27. MEZINÁRODNÍ KONFERENCE IMEKO TC4 2026 SE SPECIÁLNÍ SEKCÍ TC11 V PRAZE

Ve dnech 16.–18. září 2026 hostila katedra měření Fakulty elektrotechnické ČVUT v Praze 27. ročník mezinárodní konference IMEKO TC4, poprvé v historii uspořádaný ve společném formátu se sekcí technické komise TC11. Akci připravil Český národní komitét IMEKO, z. s. – členský spolek Českého svazu vědeckotechnických společností – ve spolupráci s katedrou měření FEL ČVUT. Konference proběhla pod mottem „Measuring the Future" a potvrdila dlouholetou silnou pozici české metrologie v mezinárodní odborné komunitě.

IMEKO (International Measurement Confederation), založená v roce 1958, patří k nejvýznamnějším nevládním vědeckým organizacím v oblasti metrologie. Sdružuje národní metrologické společnosti, výzkumné instituce a univerzity z více než čtyřiceti zemí a svou činnost člení do 26 specializovaných technických komisí. Komise TC4 se zaměřuje na měření elektrických veličin, komise TC11 na testování, inspekci a certifikaci – jejich propojení přineslo účastníkům ucelený pohled na současný vývoj i budoucnost měřicí techniky.

Odborný program tvořilo přes čtyřicet recenzovaných příspěvků rozdělených do osmi tematických sekcí. Pokryly zejména fundamentální metrologii a měření elektrických a magnetických veličin, digitalizaci měření a testování AD/DA převodníků, moderní senzory a zpracování signálů, vyhodnocování nejistot a metrologickou návaznost i aplikace v energetice, e-mobilitě a průmyslové automatizaci.

Vrcholem programu byly přednášky (keynotes) předních světových odborníků. Vystoupili mimo jiné prof. Paolo Carbone, prezident IMEKO, dr. Jiří Tesař, ředitel Českého metrologického institutu, prof. Kruno Miličević, dr. Michael Street a dr. Cristian Coman z agentury NATO Communications and Information Agency a problematiku evropské akreditace přiblížila Laura Martin

(EUROLAB). Přednášky se věnovaly aktuálním tématům od nízkopříkonového a vysokorychlostního sběru dat přes měření v éře umělé inteligence až po důvěryhodnost a bezpečnost v digitální metrologii.

Konference byla rovněž příležitostí k navázání nových profesních kontaktů. Úvodní společenské setkání proběhlo na terase v 10. patře budovy CIIRC ČVUT s výhledem na Pražský hrad, slavnostní večeře se uskutečnila v restauraci Mlýnec na Novotného lávce pod Karlovým mostem.

Nejlepší práce byly oceněny cenami Best Paper Award a Best Paper Presented by a Young Scientist (pro prezentující autory do 35 let). Vybrané příspěvky budou otištěny ve zvláštních číslech časopisů Measurement a Measurement: Sensors (Elsevier) a Acta IMEKO.

Uspořádání konference IMEKO TC4 & TC11 2026 v Praze je přirozeným vyústěním dlouhodobé aktivity českých odborníků v mezinárodní metrologii a současně potvrzením kreditu, jemuž se česká metrologická komunita ve světě těší. Pro tuzemskou metrologii, pracovníky kalibračních a zkušebních laboratoří i akademickou obec šlo o mimořádnou příležitost setkat se se světovou špičkou oboru přímo v České republice.

doc. Ing. Jakub Svatoš, Ph.D.
předseda
Český národní komitét IMEKO, z. s.

AKTIVITY SPOLEČNOSTI PRO VZDĚLÁVÁNÍ A MLÁDEŽ ČSVTS, z. s.

AI pro začátečníky: Jak ji využít v práci i osobním životě
AI pro SPÚ
Umělá inteligence je v dnešní době tématem číslo jedna. Setkáváme se s ní všude kolem nás – v práci, při vyhledávání informací i v komunikaci s úřady. Mnoho lidí si ale stále neví rady s tím, co AI umí a jak ji používat efektivně a bezpečně. A právě na tuto problematiku byl zaměřen náš kurz **AI pro začátečníky: Jak ji využít v práci i osobním životě**, který jsme v květnu a červnu 2026 uskutečnili pro více než 300 zaměstnanců Státního pozemkového úřadu.

Celkem proběhlo pět kurzů – čtyři v Praze na Novotného lávce a jeden v Olomouci v Bea Centru. Pod vedením zkušeného lektora Jiřího Palyzy se účastníci během šesti-

hodinového programu seznámili se základy umělé inteligence a vyzkoušeli si její praktické použití v úřední praxi, včetně práce s nejnovějšími modely AI i nástroji pro tvorbu prezentací. Nedílnou součástí kurzu byla také témata bezpečnosti – rizika spojená s používáním AI a ochrana před dezinformacemi.

Čeština v úřední praxi a moderní písemná komunikace
Abychom si s úřady lépe rozuměli
K našim pravidelným školením patří kurzy českého jazyka pro zaměstnance úřadů. Oba letošní kurzy vedl lektor Jan Táborský.

19. května 2026 jsme pro zaměstnance Státního ústavu pro kontrolu léčiv uspořádali hybridní školení **Moderní písemná komunikace: standardy a praxe**. Věnovali jsme se strategiím efektivního psaní, aktuálním pravidlům pravopisu a zásadám jazykového stylu. Účastníci si odnesli „desatero moderní úpravy" i pracovní listy pro další samostatné procvičování a živá diskuze ukázala, jak vážně úředníci berou jasnou komunikaci s veřejností.

V září jsme pak na Novotného lávce uskutečnili školení **Čeština v úřední praxi** pro zaměstnance Národního bezpečnostního úřadu. Účastníci se pod vedením Jana Táborského zaměřili na aktuální pravidla pravopisu, zdvořilou korespondenci i kultivovanou větnou stavbu.

Zvláštní ocenění si vysloužila nejen erudice, ale také humor lektora.

Kamishibai – papírové divadlo pro všechny generace
Magické okénko pro vyprávění příběhů
Tradiční japonské papírové divadlo kamishibai si získává stále více příznivců. Na jaře jsme uspořádali sérii celodenních seminářů pro knihovníky po celé České republice s názvem **Divadlo kamishibai aneb pomalé papírové vyprávění**. Účastníci se seznámili s původem a historií kamishibai a s možnostmi jeho využití ve vzdělávání a práci s různými věkovými skupinami. Největším překvapením pro nás bylo nadšení pro aktivity zaměřené na seniory. Právě proto nyní připravujeme navazující semináře, které se budou věnovat konkrétním věkovým skupinám.

Kamishibai jsme letos představili také za hranicemi ČR: přijali jsme pozvání na **Knižní festival BRAK v Bratislavě** (koncem května) a na **Festival příběhů v Trenčíně** (v září), který se konal s podporou Norských fondů. Příběhy hrané v češtině nedělaly problém ani nejmenším divákům a ohlasy na obou místech byly velmi pozitivní.

Foto: Juraj Majerský

Nástrahy a pasti internetu
Interaktivní divadelní představení pro žáky základních škol
Pro nejmladší pokračujeme v programu, v němž se žáci 3.–6. tříd zábavnou a interaktivní formou seznamují s riziky, která na ně číhají v kyberprostoru. Základem jsou modelové situace z každodenního života, v nichž dochází ke zneužití internetu a sociálních sítí. Žáci si prostřednictvím zkušených moderátorů-herců zažijí „nanečisto“

rizikové situace v online prostředí a pomocí her a aktivizačních dialogů zjišťují, co je kyberšikana, jak se jí bránit a jak se na internetu chovat zodpovědně. Součástí programu je i prevence kyberpredátorství, sdílení nevhodného obsahu a závislosti na online aktivitách či sociálních sítích. Nově jsme na program zařadili téma umělé inteligence a AI společníků, které mělo u žáků veliký ohlas. Letos jsme s představením navštívili např. ZŠ v pražských Jinonicích nebo ve středočeském Malešově.

Další informace o všech našich aktivitách najdete na www.edulavka.cz a v přehledu realizovaných akcí.

Mgr. Anna Rosová
místopředsedkyně
Společnost pro vzdělávání a mládež ČSVTS, z. s.

INVENT ARENA TŘINEC 2026
MLADÝ VYNÁLEZCE A METODICKÝ DESIGNÉR MEZINÁRODNĚ

INVENT arena se konala ve dnech 17. a 18. 6. v Třinci již počtvrté. Akce se koná pod prestižní záštitou a v rámci programu světové organizace IFIA v Ženevě. Netřeba připomínat, že prosperita každé oblasti průmyslu bezprostředně souvisí s kvalitními inovacemi - a přesně vzato i s jejich průmyslově-právní ochranou. Na jedné straně tedy běží o tvorbu kvalitních a efektivně využitelných inovací – a na druhé straně o jejich kvalifikovanou průmyslově-právní ochranu. Z jiného pohledu jde o možnosti a schopnosti využití průmyslově-právních informací obsažených v příslušných databázích bezproblémově.

Studijní obor „vynálezce“ nikde nenajdeme. Předpokladem ke „zrození“ vynálezce je především vrozená inovační schopnost jedince, tvůrčí talent. Talentu se naučit nelze. Talent se nekoupí, ale je-li nalezen, lze jej rozvíjet, cvičit! Talenty lze pouze systematicky a zavčas vyhledat, oslovit, motivovat a edukovat.

Druhým pilířem vynálezce je kvalitní vzdělání v oboru, ve kterém pracuje. Talenty je tedy nutné objevit – a to čím dřív, tím lépe. Mladému vynálezci je třeba dát příležitost, aby zažil na vlastní kůži to, že tvořit cos nového je zábavné, dobrodružné a vzrušující. Svou vynálezeckou myšlenku se dokonce musí naučit přesně popsat, prakticky vysvětlit a prezentovat.

Asociace rozvoje invencí a duševního vlastnictví o. s. (AriD) ve svém programu pro žáky II. stupně základních škol již osmnáct let systematicky rozvíjí program Mladý vynálezce. Práce v pětidenním programu, po tři hodiny denně „probouzí“ schopnost žáků netradičním pohledem nazírat na svět kolem sebe. Učí je odhalovat nedostatky a hledat jejich inovativní řešení.

Pro letošní Invent arenu se z programů AriD pro formování inovativních talentů mezi žáky a studenty v oblasti tvorby originální inovace do úrovně této mezinárodní prezentace propracovali mladí vynálezci ze Základní školy Solnice. Bonusem bylo, že ke všem těmto vítězným řešením byly oficiálně dodány příslušné patentové rešerše! Rešerše vypracoval Úřad průmyslového vlastnictví, takže bylo - s překvapením (?) - možno ověřit a konstatovat, že všechna žáky vytvořená řešení byla velmi blízko analogickým řešením nalezeným v patentových dokumentech. Byla to tato řešení:

- **Tričko se solárním panelem** . . . mobilní zdroj k dobíjení elektroniky
- **Infinity svíčka** . . . recykluje stékající vosk při hoření svíčky
- **Mobil nabíjený pohybem** . . . mobilní zdroj k dobíjení elektroniky za pohybu

Všechna tato řešení byla oceněna Hodnotící komisí Invent areny. Zúčastnění žáci byli odměněni dárkovým balíčkem a obdrželi ke svým inovacím Ocenění.

Metodičtí designéři, studenti středních škol, dle podmínek tohoto programu ke své inovaci přímo přikládají i patentovou rešerši. Tedy patentové dokumenty nalezené na řešení shodných problémů. Student tak přináší vlastní inovativní řešení již v komparaci se světovým stavem toho kterého oboru! Všichni tito studenti prošli krajským předkolem, které proběhlo pod záštitou hejtmana Královéhradeckého kraje. Na Invent areně všichni tři obdrželi prestižní Ocenění předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví:

- **SUNOLA . . . didaktická hra pro rozvoj psychomotoriky dětí**
  Původkyně ze Střední průmyslové školy hudebních nástrojů a nábytku v Hradci Králové (v HK obdržela diplom, 1. místo - cena za inovativní design).
- **Optimalizace tvaru disku kola pro snížení aerodynamického odporu**
  Původci ze SPŠ a VOŠ Jičín (v HK diplom, 2. místo - cena za stupeň inovace)
- **Optimalizace tvaru disku kola z hlediska technologie odlévání**
  Původci ze SPŠ a VOŠ Jičín (v HK diplom, 3. místo - cena za inovační úroveň)

Průmyslová inovace, aby mohla být uznána vynálezem, musí m. j. (!) splnit i podmínku světové novosti. Čili skutečně, již vynálezecký nápad, idea, je záležitostí excelentní, je světově novým řešením. Další otázkou pak je vědět, jak s takovou vynálezeckou myšlenkou kvalifikovaně a strategicky nakládat v praxi!

Program AriDu pro středoškoláky „Metodický designér“, seznamuje zapojené studenty průřezově s know-how při

tvorbě a využití jejich vlastních inovací. Slůvko „metodický“ v názvu je podmíněno tím, že si student sám konfrontuje svůj „vynálezecký“ nápad s řešeními, které nalezne svou vlastní rešerší v příslušné databázi. Tuto, v programu získanou dovednost, pak ovšem může ve své budoucí praxi strategicky využívat ku prospěch svému, či svého zaměstnavatele. Když si student na uvažovaný problém, který hodlá řešit, nejdříve „posvítí“ rešerší, může v nalezených dokumentech získat i inspiraci k novému řešení vlastnímu. Tímto způsobem ovšem pracuje na úrovni přehledu o nejnovějším stavu techniky v daném oboru se všemi strategickými výhodami!

Úkolem školy je připravovat studenty pro jejich budoucí praktický život v prostředí konkurenčního boje. K těmto dovednostem nepochybně náleží základní orientace v oblasti práv duševního vlastnictví – tedy autorského a průmyslového práva. Takže v případě odborných škol i alespoň elementární dovednosti ve využití práv průmyslových. Lze se tedy opodstatněně domnívat, že každá odborná práce studenta na střední (natož vysoké!) škole by měla kogentně obsahovat i rešeršní sondu – ideálně provedenou samotným studentem. Takový student by chtíc - nechtíc nemohl tvrdit, že „patentování je drahé“ – ale znal by základy, jak s nimi aktivně a výhodně pracovat. A nejen to, věděl by, jak lze z tohoto oboru bezplatně - aniž protiprávně – těžit!

Školství obecně by mělo dbát o dostatečnou úroveň vzdělání národa - nejenom! – ale i připravovat pro praktický život. V nejvyšší míře se to týká škol odborných, které mají připravovat odborníky pro budoucí praxi. Pouhým náhledem na patentové třídění vidíme, že ono zahrnuje celou oblast lidského poznání. Poznání, které spadá do oblasti patentů na vynálezy. Celý systém Mezinárodního patentového třídění (MPT) je průběžně aktualizován a je rozdělen do osmi sekcí. Sekce jsou nejvyšší úrovní hierarchie třídění, dále se dělí na Třídy, Podtřídy a Skupiny.

A LIDSKÉ POTŘEBY
B PRŮMYSLOVÉ TECHNIKY; DOPRAVA
C CHEMIE; HUTNICTVÍ
D TEXTIL; PAPÍR
E STAVEBNICTVÍ
F MECHANIKA; OSVĚTLOVÁNÍ; TOPENÍ; ZBRANĚ; PRÁCE S TRHAVINAMI
G FYZIKA
H ELEKTROTECHNIKA

Pouhý tento náhled nám dokazuje, že téma průmyslových práv se zcela reálně může týkat i studenta gymnázia či šikovného řemeslníka – nejenom vysokoškoláků! Analogická situace je v oblasti designu, kterou AriD rovněž zahrnuje do svých aktivit. To vše je také důvodem, proč by se o přiměřenou „gramotnost“ v oblasti užití průmyslových práv mělo zasazovat především samotné MŠMT! S ohledem na efektivně tvořené inovace a jejich konkurenceschopnost v praxi by za kýženou „gramotnost“ mělo patřičně lobovat i MPO. V tomto směru jsou žel mnohé státy daleko před námi!

Zapálený, včas odhalený, motivovaný kreativní žák – mladý vynálezce – nejen že nahlédne do světa techniky, ale díky svým vlohám bude technikou zaujat. Program nasměruje jeho volbu pro další vzdělávání a díky vzbuzenému zájmu bude studovat s plným nasazením. Lze tedy oprávněně předpokládat, že i v budoucím zaměstnání bude významným přínosem pro prosperitu svého zaměstnavatele v konkurenčním „zápase“. Prosperita s inovacemi spolu kauzálně souvisí!

Naučit děti nahlížet na problémy kolem sebe a ukázat jim cesty řešení je záležitost nadčasová a schopnost v budoucí praxi žáků a studentů vždy funkční a přínosná. Přísloví praví: „Co se v mládí naučíš . . .“ Pochopitelně, pozitivní zkušenost „mladého vynálezce“ se neztratí, ponese si ji v profesním životě dál, ať do sféry vědy a výzkumu, či do průmyslové praxe v jakémkoliv oboru.

Z mnohaletých praktických zkušeností z rozličných škol máme ověřeno, že odezva na naše přednášky a práci s žáky a studenty je velmi dobrá, dokonce i povzbudivá. Převážně zápasíme pouze s přístupem vedení škol, případně dokonce i s jejich nadřízenými orgány a nepochopením.

Ilustrativním důkazem účinku metodiky budiž statistický vzorek z programu Mladý vynálezce pro ZŠ: Z tisíce nápadů žáků je více než 95 procent zcela originálních řešení! Pouze zbylá procenta připadají na shodná, opakovaná řešení! Při tom se pozoruhodně nejeví jakákoliv dominance chlapců! Dokonce jsme měli na jedné Invent areně „vítěze“ – výhradně pouze děvčata!

Ing. Josef Zima
Asociace rozvoje invencí a duševního vlastnictví o. s. (AriD)

ČSTN SE AKTIVNĚ ZAPOJUJE DO ROZVOJE TECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Letošní 4. ročník mezinárodní výstavy inovací a vynálezů INVENT ARENA 2026 v Třinci ukázal, jak klíčové je propojovat technickou praxi se vzděláváním. Česká společnost pro technickou normalizaci (ČSTN) zde ve spolupráci s partnery představila studentům a pedagogům bohatý přehled informačních zdrojů.

Základem této úspěšné prezentace bylo jarní setkání „Standardy a kvalita jako pilíře moderního vzdělání“, které v Praze uspořádaly organizace Česká společnost pro jakost (ČSJ) a ČSTN za účasti předsedy České hutnické společnosti (ČHS) Jiřího Cupka. Společnou vizí zúčastněných stran se stalo zvýšení zájmu žáků základních a středních škol o technické obory.

Na třineckém výstavišti proto zástupci ČSTN a ČSJ nabídli školám informace o studentských soutěžích, prezentaci souboru českých technických norem a systému ČSN-online, praktické příručky z dílny ČSJ, ČSTN a Kabinetu pro standardizaci (KaStan/Svaz českých spotřebitelů) nebo nabídku výhodného studentského členství v ČSJ.

Jelikož mnozí pedagogové o těchto možnostech nevěděli, přinášíme stručný přehled hlavních aktivit:

- **Soutěže a ocenění:** Česká společnost pro jakost (ČSJ) pořádá pro studenty Cenu Františka Egermayera zaměřenou na oblast kvality. Česká agentura pro standardizaci (ČAS) pak každoročně oceňuje studentské práce s přímou vazbu na technické normy.

- **Podpora talentů:** ČSVTS, která se na organizaci výstavy podílela, již řadu let podporuje středoškoláky. Ve spolupráci s Asociací pro mládež, vědu a techniku (AMAVET) a organizátory SOČ („Středoškolské odborné činnosti“) podporuje ty nejlepší v účasti na mezinárodních soutěžích.

- **Technologická gramotnost:** Prostřednictvím projektů Energetická olympiáda a Technologická olympiáda nadace při ČVUT s podtitulem „Budoucnost se sama nepostaví“ se studenti učí praktickému pohledu na moderní technologie.

Závěrem bychom příznivce technického vzdělávání rádi informovali o dvou podzimních seminářích:

- 8. října 2026 (MSV Brno) se uskutečnil odborný seminář společnosti ČAS pro studenty a učitele s názvem „Srozumitelný svět technických norem“.

- 2. prosince 2026 (ÚNMZ Praha) se bude konat tradiční seminář ČSTN o technickém vzdělávání, který mimo jiné nabídne pohled zástupců ze slovenské Bratislavy a velmi aktuální téma kybernetické bezpečnosti.

Ing. Taťána Ujházy
Česká společnost pro technickou normalizaci z. s.

METROLOGIE SE MĚNÍ, ČMS S NÍ

Česká metrologická společnost vstoupila v roce 2026 do další etapy své činnosti. Navazuje přitom na více než třicet let odborné práce, ale zároveň hledá nové formy, jak propojovat metrology z průmyslu, kalibračních a zkušebních laboratoří, státní správy, výzkumu a školství.

Poslední roky přinesly do odborného vzdělávání i fungování profesních společností řadu změn. Výrazným mezníkem bylo období covidu, kdy se velká část odborných kurzů a seminářů přesunula do on-line prostředí. Česká metrologická společnost se této situaci přizpůsobila a řadu svých vzdělávacích aktivit dokázala v nové podobě zachovat. On-line forma se osvědčila a své místo má nepochybně i dnes. Současně ale vidíme, že v některých oblastech se vrací zájem o osobní setkávání. Zejména tam, kde nestačí pouze přednáška, ale je přínosná diskuze nad konkrétním problémem, výměna zkušeností z praxe nebo možnost vidět měřicí techniku a samotné měření. Právě v tomto směru chce ČMS své aktivity dále rozvíjet.

Nejen přednáška, ale setkání lidí z praxe

Česká metrologická společnost nechce soutěžit s množstvím komerčních vzdělávacích organizací. Její síla je podle našeho názoru jinde. ČMS může vytvářet prostor, ve kterém se potkají odborníci z různých oblastí metrologie – pracovníci laboratoří, metrologové výrobních podniků, odborníci z výzkumu a škol, zástupci státní metrologie i výrobci a dodavatelé měřicí techniky.

Nově proto chceme více využívat formát odborných akcí, které propojí teoretický základ, praktické zkušenosti a ukázku současných možností měřicí techniky. Nejde o vytváření reklamních prezentací jednotlivých výrobců, ale o možnost ukázat účastníkům, jak se daná problematika skutečně řeší v praxi.

Jedním z příkladů je oblast textury povrchu, kde lze vedle základů měření a vyhodnocování parametrů nabídnout také praktické zkušenosti a ukázky moderní měřicí techniky. Podobným směrem chceme pokračovat i u dalších témat, například v oblasti měření tloušťky ochranných vrstev.

Program rozvoje metrologie zůstává důležitou součástí

Vedle vzdělávání pokračuje ČMS také v činnostech spojených s Programem rozvoje metrologie. Výsledkem jsou mimo jiné nové a aktualizované kalibrační postupy, metodické postupy měření a další odborné materiály využitelné v každodenní metrologické praxi.

Smyslem těchto projektů není vytvářet dokumenty „do šuplíku“. Chceme naopak více propojovat jejich vznik s následným využitím v praxi a tam, kde je to vhodné, také s odbornými semináři a kurzy. Zpracované metodiky tak mohou být nejen publikovaným výstupem, ale také základem pro další předávání zkušeností mezi odborníky.

Důležitou součástí činnosti společnosti nadále zůstává rovněž Certifikační místo ČMS, které se věnuje ověřování odborné způsobilosti pracovníků v oblasti metrologie a zkušebnictví.

Změna vedení, nikoliv změna smyslu společnosti

Rok 2026 přinesl také změnu ve vedení České metrologické společnosti. Po dlouholetém působení RNDr. Věry Ježkové jsem od května převzal funkci předsedy ČMS.

Na práci předchozího vedení chceme navázat. Není naším cílem dělat revoluci v organizaci, která dlouhodobě funguje a má v české metrologii své místo. Chceme ale postupně reagovat na změny, které kolem nás probíhají – digitalizaci, nové způsoby vzdělávání, generační obměnu odborníků i stále rychlejší vývoj měřicí techniky.

Za velmi důležité považuji také zapojování mladších kolegů. Metrologie je obor, ve kterém má zkušenost mimořádnou hodnotu. Právě proto potřebujeme vytvářet příležitosti, kde se zkušenosti dlouholetých odborníků mohou přirozeně předávat další generaci.

ČMS jako místo pro setkávání metrologů

Česká metrologická společnost dlouhodobě spolupracuje s Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, Českým metrologickým institutem, vysokými školami, laboratořemi a řadou průmyslových organizací.

Právě toto propojení různých částí metrologické komunity považujeme za jednu z největších hodnot společnosti. Metrologie totiž není pouze otázkou etalonů, kalibračních listů, nejistot měření a předpisů. Za každým měře-

ním jsou lidé, kteří musí výsledku rozumět, správně jej vyhodnotit a dokázat jej použít při rozhodování.
A právě prostor pro jejich setkávání, diskuzi a předávání zkušeností by měla Česká metrologická společnost poskytovat i v dalších letech.

Ing. Richard Silovský
předseda
Česká metrologická společnost, z. s.

AKTIVITY HORNICKÉHO SPOLKU

Členové Hornického spolku Praha pomohli členům turistického klubu z Kostomlat zajistit pochod pod názvem „Okolím Peček“

Pochod se uskutečnil v sobotu 26. září 2026 již počtvrté a za krásného počasí. Členové spolku se podíleli na zajištění kontrolních stanovišť a v cíli při předávání pamětních listů, razítek a odznaků.

4. ročník pochodu všech tras 5 a 30 km byl tradičně odstartován v Pečkách před železniční stanicí. Nejdelší trasa vedla kolem lomu Plaňany a na každém stanovišti pochodu byli členové hornického spolku, aby mohli turisty informovat o úskalích a významu těžby nerostných surovin v ČR pro další průmyslová odvětví.

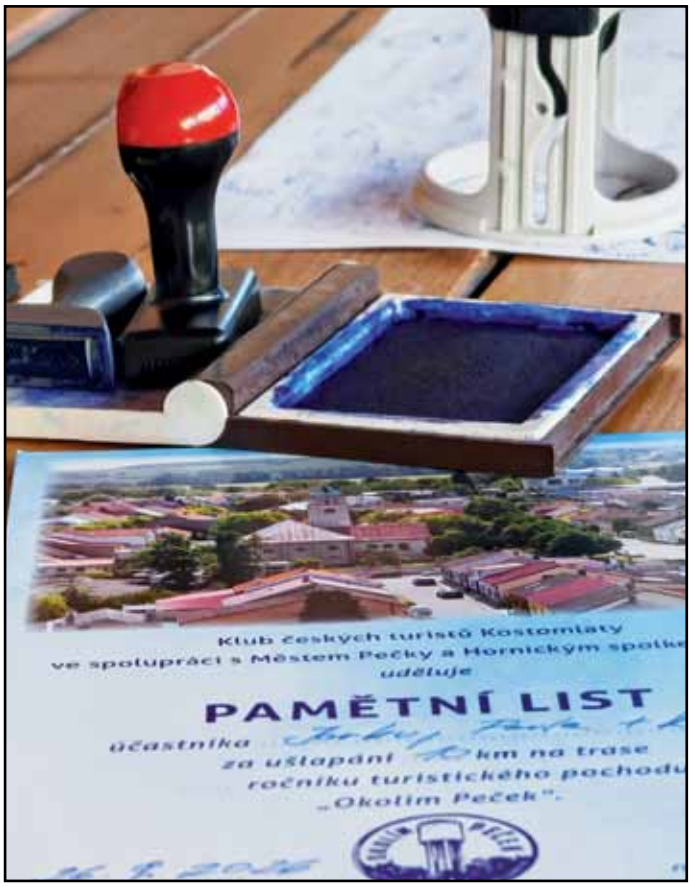

Hornická paráda v centru Prahy
Mezi hornické tradice nepochybně patří každoroční tradiční připomenutí svátku sv. Barbory dne 4. prosince.

V předchozích letech Hornický spolek Praha uspořádal 2 průvody Prahou pod názvem „Hornická paráda“. Zpravidla dvě stě uniformovaných horníků ze třiceti spolků slavnostně přešlo přes Karlův most se zastávkou u sochy sv. Barbory. Zde za doprovodu hornické kapely si horníci společně zazpívali hornickou hymnu, a poté byli přijímání vedoucími zástupci obou komor v prostorách Parlamentu ČR.
Tento okamžik byl a je pro hornickou komunitu velmi významný, neboť sdružení zástupci hornických spolků z České republiky, Slovenska a Polska, kteří každý den riskovali své zdraví a životy stále věří, že tradice se mají dodržovat!

Hornický spolek Praha se dlouhodobě věnuje udržování hornických tradic, a proto požádal prezidenta republiky

o přijetí zástupců hornických spolků na Pražském hradě a starostku Městské části Praha 1 o záštitu nad připravovanou 3. Hornickou parádou dne 4. prosince 2026.

Další organizační pokyny budou zveřejněny na webu Hornického spolku.

Ing. Bohuslav Machek, Ph.D.
předseda
Hornický spolek

ČESKÁ MARKETINGOVÁ SPOLEČNOST: SPOLEČNÁ ADRESA, NOVÉ MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE

Na Novotného lávce nás spojuje společná adresa i pestrá komunita odborných společností. Rádi bychom vám představili Českou marketingovou společnost (ČMS), členskou organizaci ČSVTS, kterou najdete **v 5. patře budovy na Novotného lávce 5. Naším úředním dnem je čtvrtek**.

Věnujeme se marketingovému vzdělávání a výzkumu, propojujeme odborníky z praxe s akademickou sférou a vytváříme prostor pro sdílení zkušeností. Pořádáme odborné semináře, vydáváme časopis Marketing & komunikace a podílíme se na dlouhodobém výzkumu Češi a reklama. Prostřednictvím soutěží **Marketér roku a Marketér roku Junior** oceňujeme úspěšnou marketingovou práci a podporujeme nastupující generaci talentů.

Srdečně vás zveme na nejbližší seminář **Proměny marketingu v době AI: Důvěryhodná komunikace ve světě technologií nové generace**, který se uskuteční **27. listopadu 2026 v prostorách PENTHOUSE ČVUT v Praze 6, prezenčně i online**. Nabídne inspiraci pro odpovědné využívání umělé inteligence, srozumitelnou komunikaci a budování důvěry. Přinese také příležitost k setkání s osobnostmi z praxe a akademického prostředí a k navázání nových kontaktů. Mezi přednášejícími jsou význačná jména jako Martin Wichterle (Druhá ekonomická transformace), Petr Janeček (Institut turismu), Luděk Nezmar (Acresia Consulting), Marek Večera (Forbes), Petr Koubský (Deník N) či za akademii prof. Dušan Pavlů. Přednáškový blok otevře Ladislava Knihová, prezidentka České marketingové společnosti (MÚVS ČVUT/Anglo-American University).

Rádi nabídneme také spolupráci a konzultační činnost v oblasti marketingu a komunikace – například při představování vašich služeb a odborných výsledků, oslovování členů či zákazníků nebo propagaci firemních či spolkových akcí. Každý obor má svou hodnotu; pomoci ji srozumitelně přiblížit lidem je úkolem moderního marketingu. Naši klienti inzerují v našem časopise Marketing & komunikace za příznivé ceny, využívají výhod členství v ČMS. Nejnověji pak oceňují možnost zviditelnit svou firmu či zajímavý projekt v podcastu ČMS.

Účastníci semináře ČMS „Marketing očima generací dnes a zítra“, 17. dubna 2026 na Anglo-American University v Praze

V případě zájmu o kteroukoliv z těchto oblastí kontaktujte paní PhDr. Naděždu Krohovou, viceprezidentku ČMS, e-mail: krohova@cms-cma.cz. Máte zajímavý projekt či kampaň? Konzultujte svou přihlášku do soutěže Marketér roku s panem Ing. Tomášem Davidem, viceprezidentem ČMS, e-mail: david@cms-cma.cz .

Těšíme se na osobní setkání, vaše podněty i společné projekty.

PhDr. Ladislava Knihová, Ph.D., MBA
prezidentka
Česká marketingová společnost

VZPOMÍNÁME
doc. Ing. Adolf Rybka, CSc.

V pátek 2. října 2026 zemřel ve věku 82 let doc. Ing. Adolf Rybka, CSc., dlouholetý předseda České zemědělské společnosti z. s., významná osobnost Českého svazu vědeckotechnických společností z. s. a uznávaný odborník v oblasti zemědělské techniky.

Doc. Adolf Rybka zasvětil významnou část svého profesního života rozvoji České zemědělské společnosti z. s. Aktivně se podílel na organizaci odborných seminářů, konferencí, kongresů a dalších akcí pro odbornou veřejnost. Zasazoval se o rozvoj zemědělské techniky, předávání odborných poznatků a propojování vědeckovýzkumné sféry s praxí. Význam jeho práce přesahoval hranice České republiky, také díky zapojení do mezinárodní organizace zemědělských inženýrů CIGR (International Commission of Agricultural and Biosystems Engineering), v jejímž výkonném výboru působil.

S Českým svazem vědeckotechnických společností byl spojen po několik desetiletí. V průběhu posledních třiceti let zastával v jeho orgánech různé funkce, působil jako člen předsednictva a dlouhodobě se podílel také na činnosti ekonomické komise.

Jeho profesní dráha byla rovněž úzce spojena s Českou zemědělskou univerzitou v Praze, kde působil na Technické fakultě jako vysokoškolský pedagog a vedoucí Katedry zemědělských strojů. Patřil k uznávaným odborníkům v oblasti zemědělské techniky, zejména technologií pro pěstování, sklizeň a posklizňovou úpravu chmele. Podílel se na řešení a koordinaci výzkumných projektů, byl spoluautorem mezinárodní vysokoškolské učebnice, patentů a užitných vzorů a publikoval řadu odborných prací. Svými znalostmi a zkušenostmi přispíval k rozvoji oboru i k výchově nových generací odborníků.

Za své zásluhy o mechanizaci českého zemědělství obdržel v roce 2014 ocenění Agrární komory České republiky při zemědělských veletrzích Techagro v Brně. Toto ocenění bylo uznáním jeho dlouhodobé odborné práce a přínosu k rozvoji českého zemědělství.

Odchodem doc. Ing. Adolfa Rybky, CSc. ztrácí Český svaz vědeckotechnických společností dlouholetého spolupracovníka, který svou odborností, obětavostí a aktivním přístupem významně přispíval k její činnosti. Zůstává po něm práce, která pomáhala rozvíjet odbornou spolupráci a posilovat význam vědeckotechnických společností.

Rodině a jeho blízkým vyjadřujeme upřímnou soustrast.

Ing. Pavel Tersch, CSc.
Česká zemědělská společnost z. s.
a
kolegové z Českého svazu vědeckotechnických společností z. s.

DŮM TECHNIKY ČESKÉ BUDĚJOVICE: NEJEN VZDĚLÁVÁNÍ, A PRONÁJMY, ALE I ODBORNÉ SLUŽBY A PÉČE O OBJEKTY

Dům techniky České Budějovice spol. s r.o. dlouhodobě působí v oblasti odborného vzdělávání a pronájmu nebytových prostor. Nedílnou součástí těchto aktivit je i poskytování služeb spojených s technickou a provozní péčí o objekty.

Dům techniky (DT) svou činností vytváří prostor pro profesní vzdělávání, získávání nové kvalifikace i průběžné doplňování odborných znalostí.

Významnou součástí činnosti DT je organizace vzdělávacích akcí pro zaměstnance i širokou odbornou veřejnost. Mezi celoročně pravidelně pořádané akce patří např. školení řidičů-referentů sk. B i řidičů s PP a odborná školení zaměřená na odbornou způsobilost v elektrotechnice podle NV č. 194/2022 Sb. Nabídka vzdělávání reaguje také na potřeby trhu práce a zájemců o změnu či rozšíření profesního uplatnění. DT proto zajišťuje rovněž RK např. pro obsluhu VZV, pro profesi sportovního maséra nebo obor pedikérka a manikérka. Oblibě se těší i kurzy reflexní masáže plosky nohy určené pro absolventy kurzů masér a pedikérka.

Nový firemní štít 2026

Další významnou oblast vzdělávání, kterou realizujeme i v 2. pololetí roku, představují školení a odborné semináře zaměřené na aktuální požadavky platné legislativy. Jejich cílem je pomáhat účastníkům orientovat se v měnících se právních a technických předpisech a získané informace prakticky využívat v jejich každodenní pracovní činnosti. Mezi tradičně navštěvované semináře patří Metrologie v praxi, který pořádáme ve spolupráci s Českou společností pro jakost (ČSJ)- regionální centrum České Budějovice nebo Základní školení interních auditorů.

Stav před rekonstrukcí

Po rekonstrukci 2026

Absolventi RK Obsluha VZV

DT se však nevěnuje pouze vzdělávání. S péčí dobrého hospodáře dbá o celkový stav obou budov, kdy nedílnou součástí je i pravidelná údržba a postupná modernizace budov a jejich okolí. Celoročně jsou realizovány opravy a údržbářské práce, jejichž cílem je zlepšení technického stavu objektů, jejich vzhledu i celkové prostředí pro nájemce, účastníky vzdělávacích akcí a návštěvníky.

V minulých dnech byla zrealizována nejrozsáhlejší akce letošního roku - rekonstrukce soklů po celém obvodu budovy vč. výměny betonových dlaždic podél čelní strany budovy a výměna a montáž větracích mřížek na vnější obálce budovy DT Plzeňská. Součástí rekonstrukce bylo i odstranění starých reklamních bilboardů, které již neplnily svou funkci. Akce je financována ČSVTS ze schválených finančních prostředků na technické zhodnocení majetku.

Nemalá pozornost je věnována také pravidelné údržbě venkovních prostor včetně péče o zeleň. Součástí úprav a zlepšení vnějšího vizuálního dojmu budovy byla výroba a instalace nového štítu nad vstupními dveřmi do budovy, který přispěl k modernějšímu a reprezentativnějšímu vzhledu objektu.

DT České Budějovice tak i nadále usiluje o to, aby byl nejen místem, kde se lidé mohou vzdělávat a získávat nové profesní dovednosti, ale také kvalitním a důstojným zázemím pro odbornou veřejnost, nájemce a jejich klienty. Propojení odborného vzdělávání, rekvalifikací, legislativního školení a péče o vlastní technické zázemí vytváří základ pro náš další rozvoj a působení v regionu.

RK Obsluha VZV, praktická výuka- velkosklad dřeva

Martina Marková
jednatelka Domu techniky České Budějovice spol. s r.o.
www.dumtechnikycb.cz

DTO CZ, s.r.o. (DŘÍVE DŮM TECHNIKY OSTRAVA)

DTO CZ – vzdělávání jak má být

Gerontologické dny Ostrava 2026: odborné poznatky, lidské příběhy a ocenění výjimečných osobností

Společnost DTO CZ, s. r. o., uspořádala ve dnech 7. – 8. října 2026 již 29. ročník kongresu Gerontologické dny Ostrava. Letošní motto „Inovativní přístupy v péči o seniory“ se promítlo nejen do odborného programu, ale také do praktických workshopů, exkurzí a slavnostního ocenění osobností, které významně ovlivňují kvalitu života starší generace.

Stárnutí populace představuje jednu z nejvýznamnějších společenských výzev současnosti. Nejde přitom pouze o dostupnost zdravotních a sociálních služeb, ale také o zachování soběstačnosti, důstojnosti a aktivního života seniorů. Právě propojení těchto témat je dlouhodobým posláním kongresu Gerontologické dny Ostrava, který DTO CZ pořádá ve spolupráci s odborníky ze zdravotnictví, sociálních služeb a akademické sféry.

Letošní ročník přinesl také změnu koncepce. První den, pořádaný v Domě kultury Poklad v Ostravě - Porubě, nabídl odborné přednášky, diskuze a společenský program. Druhý den se účastníci přesunuli na Lékařskou fakultu Ostravské univerzity, kde se mohli zapojit do praktických workshopů a odborných exkurzí. Tento přístup umožnil propojit nové poznatky s konkrétními zkušenostmi a jejich využitím v každodenní praxi.

Od demografických výzev k praktickým řešením

Úvodní odborný program otevřel prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D. tématem demografického vývoje a nemocnosti české populace. Druhý den patřil panelové diskuzi „Budoucnost péče o seniory – systém, nebo lidé?“ a praktickým aktivitám.

Účastníci měli možnost seznámit se například s moderními asistivními technologiemi, simulovaným nemocničním prostředím, možnostmi kognitivní rehabilitace či reminiscenční terapie. Workshopy se věnovaly také komunikaci v náročných situacích a dalším postupům využitelným při práci se seniory.

Právě tato kombinace odborných poznatků, osobních zkušeností a praktických ukázek odpovídá směru, kterým chceme naše vzdělávací a konferenční aktivity dále rozvíjet.

Národní ceny za přínos v gerontologii 2026

Významnou součástí kongresu byl slavnostní společenský večer 7. října, během něhož byly uděleny **Národní ceny za přínos v gerontologii**. Jejich vyhlašovatelem je DTO CZ a o laureátech rozhoduje odborná hodnotící akademie. Letošní ročník získal také záštitu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, udělenou ministrem Ing. Alešem Juchelkou.

Ve zdravotnické kategorii byla oceněna MUDr. Dagmar Malotová, MBA, medicínská ředitelka AGE Centra v Olomouci, za mimořádné zásluhy o rozvoj moderní,

komplexní a lidsky orientované geriatrické péče v České republice.

Její práce je spojena s budováním ambulantního pracoviště, které propojuje geriatrickou péči, diagnostiku poruch paměti, gerontopsychiatrii a psychologickou podporu. Představuje tak přístup respektující nejen zdravotní stav seniora, ale také jeho soběstačnost a individuální potřeby.

V sociálně-zdravotnické kategorii získala cenu Mgr. Libuše Koppová, zakladatelka organizace MEDICA Třinec, za mimořádné zásluhy o rozvoj domácí a hospicové péče s důrazem na důstojnost a kvalitu života seniorů.

Svou dlouholetou činností významně přispěla k rozvoji služeb, které umožňují vážně nemocným lidem zůstávat v domácím prostředí, v blízkosti rodiny. Její profesní dráha je současně spojena se vzděláváním zdravotníků a předáváním zkušeností dalším generacím.

Ceny laureátkám předali doc. MUDr. Rastislav Maďar, Ph.D., děkan Lékařské fakulty Ostravské univerzity a odborný garant kongresu, Ing. Zbyněk Pražák, náměstek primátora Ostravy, a Mgr. Zuzana Filipková, Ph.D., ředitelka Slezské diakonie a předsedkyně hodnotící akademie.

Domov plný života: tvořivost a aktivní stáří

Vedle ocenění odborných osobností patřilo slavnostnímu večeru také vyhlášení výsledků celostátní soutěže Domov plný života, kterou DTO CZ pořádá již od roku 2005. Soutěž je určena domovům pro seniory a domovům pro osoby se zdravotním postižením. Jejím smyslem je podporovat aktivní zapojení klientů, jejich tvořivost, spolupráci a radost ze společných činností.

Letošní téma **„Čtyři živly – oheň, voda, země, vzduch“** nabídlo prostor pro originální zpracování přírodních motivů i společných zážitků.

Vítězem ročníku 2026 se stala organizace **Denní a pobytové sociální služby Česká Lípa, p. o.**, s dílem *Dotek živlů*. Protože se zástupkyně vítězného zařízení nemohly slavnostního večera osobně zúčastnit, jejich práci účastníci poznali prostřednictvím videoprezentace a online spojení.

Gerontologické dny Ostrava tak i v letošním roce potvrdily své širší poslání: **nejen předávat odborné znalosti, ale také propojovat lidi, oceňovat jejich práci a šířit inspirativní příklady dobré praxe**. V roce 2027 nás čeká jubilejní 30. ročník kongresu.

DTO CZ: Méně teorie, více praxe. A vzdělávání, které pokračuje i po skončení kurzu
Proměňuje se nejen péče o seniory, ale také očekávání účastníků odborného vzdělávání. Firmy a organizace dnes stále pečlivěji zvažují časové i finanční náklady na rozvoj zaměstnanců. Zájem se proto přesouvá ke kratším, konkrétně zaměřeným kurzům, jejichž výsledky lze bezprostředně využít v praxi.

Na tuto situaci reaguje také DTO CZ. Vedle tradičních odborných programů posilujeme nabídku **jednodenních a krátkodobých praktických kurzů**, které se soustředí na konkrétní pracovní situace, řešení problémů a sdílení zkušeností. Podle charakteru tématu nabízíme prezenční i hybridní formu vzdělávání, otevřené kurzy i školení připravená přímo pro potřeby jednotlivých organizací.

Významnou novinkou je **Studovna DTO CZ**, digitální prostředí navazující na absolvované vzdělávání. Registrovaní účastníci zde získávají přístup k výukovým prezentacím, studijním materiálům, odborným videím, doporučeným zdrojům a u vybraných kurzů také k testům či znalostním kvízům.

Studovna má jednoduchý cíl: aby vzdělávání nekončilo odchodem z učebny. Účastník se může k probíraným tématům vracet, ověřovat si znalosti a využívat získané podklady při své každodenní práci.

Praktické vzdělávání napříč obory
Naše nabídka zahrnuje zejména oblast managementu kvality a auditování, technických profesí, metrologie, BOZP a ekologie, logistiky, správy majetku, zdravotnictví a sociálních služeb. Významné místo mají také tréninky komunikace, vedení lidí, řešení konfliktů a rozvoj mistrů a vedoucích pracovníků.

Rozvíjíme rovněž témata spojená s digitalizací, využitím umělé inteligence a kybernetickou bezpečností. Společným jmenovatelem zůstává důraz na odbornou úroveň, zkušené lektory a praktickou využitelnost.

Vedle vzdělávání pokračujeme také v odborných konferencích, personální certifikaci a kvalifikačních zkouškách.

Naším cílem je nabízet vzdělávání, které respektuje čas účastníků, přináší konkrétní užitek a podporuje jejich dlouhodobý profesní rozvoj.
Více informací: www.dtocz.cz

Ing. Alan Vápeníček, CSc.
jednatel DTO CZ, s.r.o. Ostrava
www.dtocz.cz

DŮM TECHNIKY PARDUBICE spol. s r.o.

Odborné kurzy pro technické profese
Dům techniky Pardubice pokračoval v průběhu roku 2026 v realizaci odborných školení zaměřených na technické profese a bezpečný výkon pracovních činností. Nabídka kurzů reagovala na potřeby firem i požadavky na odbornou způsobilost zaměstnanců v různých technických profesích.

V rámci kurzů odborné způsobilosti byli proškoleni například strojníci stavebních strojů, elektrikáři, lešenáři, jeřábníci, vazači břemen i řidiči manipulačních vozíků. Součástí vzdělávací nabídky byly také kurzy obsluh pil a křovinořezů nebo školení na práci ve výškách.

Zkušenosti Domu techniky Pardubice potvrzují, že firmy stále častěji upřednostňují realizaci školení ve vlastních

prostorách. V roce 2026 se přímo na pracovištích klientů uskutečnilo téměř 70 % všech kurzů. Ve srovnání s předchozím rokem tak podíl školení realizovaných u zákazníků vzrostl o tři procentní body.

Tento vývoj potvrzuje rostoucí zájem o vzdělávání, které se co nejvíce přizpůsobuje provozním podmínkám a konkrétním potřebám jednotlivých firem. Školení přímo na pracovišti přináší řadu výhod – šetří čas zaměstnanců, snižuje organizační nároky a umožňuje přizpůsobit obsah kurzu specifickým požadavkům daného provozu.

Ostatní odborná činnost

Vedle vzdělávacích aktivit v oblasti technických profesí se Dům techniky Pardubice podílel také na realizaci dalších odborných akcí. Jednou z nich byl XI. ročník konference Kvalita zdravotní péče XI. – Výzvy a příležitosti v oblasti zdravotnických technologií. Konference se uskutečnila ve dnech 17. – 19. června a její program probíhal ve všech prostorách Domu techniky Pardubice.

Odbornou akci pořádala Česká společnost pro zdravotnickou techniku ve spolupráci s Českou asociací sester, Společností radiologických asistentů ČR a Českou společností biomedicínského inženýrství a lékařské informatiky. Konference vytvořila prostor pro setkání odborníků z oblasti zdravotnictví, zdravotnické techniky a biomedicínského inženýrství. Hlavní pozornost byla věnována aktuálním výzvám a příležitostem v oblasti zdravotnických technologií, jejich rozvoji a uplatňování v praxi. Setkání zároveň nabídlo příležitost k výměně zkušeností, sdílení odborných poznatků a diskusi o dalším směřování zdravotnické techniky.

Další významnou akcí byl i XI. ročník mezinárodní konference VOC 2026 – Emise organických látek z technologických procesů a metody jejich snižování, který se uskutečnil ve dnech 17. – 18. září 2026.

Hlavním cílem konference bylo seznámit odbornou veřejnost s aktuálními metodami snižování emisí těka-

vých organických látek (VOC), způsoby jejich měření a související legislativou. Na organizaci akce se kromě Domu techniky Pardubice podílely společnost ELVAC EKOTECHNIKA s. r. o. a VŠCHT Praha.

Důležitou součástí programu, byla vědecká sekce věnovaná novým poznatkům, výzkumu a aktuálním trendům v oblasti omezování emisí VOC. Mezi stěžejní diskutovaná témata patřila např. legislativa vztahující se k VOC, havárie benzenu v Hustopečích a jeho likvidace z vody a půdy, emise metanu jako technická a environmentální výzva, aj. Celkem se během dvou konferenčních dnů představilo se svými příspěvky 15 přednášejících. Konference tak poskytla prostor nejen pro sdílení praktických zkušeností, ale i pro prezentaci výsledků odborné a vědecké činnosti. Na oficiální program navázal společenský večer, který účastníkům nabídl příležitost k neformálním diskusím, výměně zkušeností a navazování nových profesních kontaktů.

Obě akce tak nebyly pouze příležitostí k získávání nových poznatků, ale také místem pro sdílení zkušeností, rozvoj spolupráce a networking v inspirativním prostředí. Dům techniky Pardubice svým organizačním zázemím přispěl k jejich realizaci a znovu potvrdil svou roli partnera při pořádání odborných konferencí a setkání napříč různými obory.

Mezi tradiční odborné akce, které se každoročně těší velkému zájmu zdravotnického personálu, patří konference SESTRA. Letos v listopadu proběhne již její jubilejní 10. ročník, který nabídne účastníkům příležitost rozšířit si odborné znalosti, sdílet zkušenosti z praxe a osvojit si nové postupy využitelné v každodenní péči o pacienty. Hlavním tématem letošního setkání bude „Křehký senior v praxi aneb Jak poznat frailty, zabránit ztrátě soběstačnosti a podpořit návrat k funkčnosti“.

Odborný program účastníky provede možnostmi včasné detekce syndromu křehkosti, představí ověřené screeningové nástroje a zaměří se na preventivní ošetřovatelské intervence. Pozornost bude věnována podpoře aktivit denního života, správné výživě i základům rehabilitačního ošetřovatelství.

Nedílnou součástí konference bude také odborný blok věnovaný první pomoci. Ten propojí teoretické poznatky s praktickými dovednostmi potřebnými při řešení akutních a krizových situací, a to nejen u křehkých seniorů.

Jubilejní ročník konference SESTRA tak nabídne nejen prostor pro další odborné vzdělávání, ale také inspiraci pro každodenní práci s pacienty.

Ing. Lenka Černá
jednatelka
Dům techniky Pardubice spol. s r. o.

DŮM TECHNIKY PLZEŇ spol. s r.o.

Odborná činnost:
Dům techniky Plzeň zajišťoval své vzdělávací činnosti v souladu s plánem odborných akcí pro rok 2026. Cílem vzdělávacích aktivit Domu techniky Plzeň je zvyšování konkurenceschopnosti našich klientů cestou efektivního rozvoje osobnosti. V oblasti celoživotního učení jsme se i nadále snažili přizpůsobovat aktuálním potřebám trhu práce, technologickým trendům a individuálním rozvojovým potřebám našich účastníků. Naším cílem bylo nejen nabídnout kvalitní a dostupné vzdělávání, ale také podporovat rovnost příležitostí pro všechny, kdo se rozhodli zlepšit své dovednosti nebo změnit kariérní směr. Hlavním měřítkem úspěchu zůstává dlouhodobá spokojenost zákazníka a měřitelnost přínosů vzdělávání. Svoji činnost zaměřujeme na pořádání vzdělávacích akcí k aktuální ekonomické a legislativní problematice, odborných akcí a seminářů na podporu programů zvyšování technické úrovně české ekonomiky. Vzdělávání realizujeme jako uzavřený čtyřfázový cyklus: **Identifikace potřeb:** Analýza mezer v dovednostech. **Plánování:** Sestavení programů a výběr metod. Realizace: Aktivní učení s důrazem na praktické uplatnění. **Vyhodnocení:** Měření přínosu pro organizaci a efektivitu vynaložených prostředků. V naší vzdělávací společnosti chápeme rozvoj způsobilosti jako nepřetržitý proces, který definuje úspěch našich klientů na trhu. Spolupráce s místními firmami nám pomohla vyvinout kurzy přímo reagující na potřeby pracovního trhu, ať už v oblasti technologií, komunikace nebo manažerských dovedností. Nabídka vzdělávacích akcí byla zaměřena především na technické profese (tepelné zpracování materiálu, čtení výkresové dokumentace, interní auditor kvality, BOZP, požární ochrana a metrologie), IT dovednosti a obsluha VZV. V domě techniky a u zákazníka se realizovaly převážně kurzy z oblasti: BOZP, interní auditor kvality, životní prostředí, požární ochrana, projektové řízení, obsluha VZV, základy podnikání, moderní technologie v obrábění, tepelné zpracování materiálu, čtení výkresové dokumentace, školení topičů a elektrotechniků. Tyto aktivity byly určeny pro techniky, specialisty, řídící pracovníky, technology a projektanty v různých oblastech a úrovních řízení podnikatelského sektoru, ale také pro pracovníky řemeslných a obslužných profesí.

a) **Firemní vzdělávání:** z hlediska délky kurzů jsou firmami preferovány krátkodobé intenzivní kurzy. Zvláštní pozornost věnujeme kvalifikačnímu vzdělávání (školení topičů a obsluh kotelen, školení elektrotechniků podle zákona č. 250/2021 Sb.), které vyžaduje zákon. Toto vzdělávání je povinné pro odborné zaměstnance a pravidelně se opakuje. Vzdělávací akce se realizovaly jak v domě techniky, tak u zákazníka.

b) **Zkoušky osob odborně způsobilých:** v domě techniky proběhly zkoušky podle akreditací dle zákona č. 309/2006 Sb., osob odborně způsobilých v prevenci rizik v BOZP a zkoušky podle zákona č. 250/2021 Sb., (bývalá vyhláška elektro č. 50/1978 Sb.). V tomto roce jsme obhájili velice hodnotnou zkoušku z odborné způsobilosti fyzických osob v prevenci rizik v BOZP (novou i periodickou) **podle zákona č. 309/2006 Sb., včetně etického kodexu**, která je pro dům techniky klíčová. Akreditaci schvaluje MPSV ČR. Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, upravuje v návaznosti na zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy podle § 3 zákoníku práce.

c) **Rekvalifikace:** dům techniky zajišťoval rekvalifikační kurzy pro Úřad práce v Plzni jako např.: asistent/ka, obsluha vysokozdvižných vozíků a technik BOZP. Využíváme zvolené rekvalifikace a programu „Jsem v kurzu“. Program **Jsem v kurzu** od **Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) a Úřadu práce ČR** je určen pro širokou veřejnost, která má zájem o další vzdělávání nebo rekvalifikaci, zejména v oblasti digitálních dovedností IT a AI. Program je určen pro každého, kdo se chce vzdělávat, aby zlepšil své postavení na trhu práce. Patří sem:
- **Zaměstnanci**
- **Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)**
- **Nezaměstnaní** (uchazeči i zájemci o zaměstnání v evidenci Úřadu práce)
- **Studenti** (včetně vysokoškolských studentů)
- **Rodiče na rodičovské dovolené**
- **Senioři**
- **Osoby, které jsou ekonomicky neaktivní** a chtějí se vrátit na trh práce.

Nezáleží na stávajícím vzdělání ani na délce doby na trhu práce. Důležité je, aby uchazeči měli zájem se vzdělávat

Fotodokumetace z naší činnosti:

Kurz OZO v požární ochraně/Technik v PO

Školení skladníků ve firmě

Rekvalifikační kurz obsluha VZV - praxe

Kurz moderní technologie v obrábění

Školení obsluh VZV v provozu

Školení elektrotechniků podle NV č. 194/2022 Sb.

Kurz AI

Zkouška podle zákona č. 309/2006 Sb.

a zlepšit si tak své uplatnění. Program Jsem v kurzu umožňuje získat příspěvek na kurz až do výše 50 000 Kč (maximální celková částka za období 3 let). Přihláška se podává online prostřednictvím portálu Úřadu práce ČR/MPSV pomocí osobní datové schránky nebo Identity občana (např. bankovní identita). Začátkem tohoto roku se Dům techniky zapojil do projektu Úřadu práce „Vzdělávání pro mladé".

Závěr

Dům techniky Plzeň potvrdil svou roli významného regionálního vzdělávacího zařízení. Díky kvalitní lektorské základně, pružné reakci na potřeby trhu a dobré spolupráci s firmami se podařilo úspěšně realizovat plánované aktivity a zároveň připravit půdu pro další rozvoj v r. 2027.

Ing. Jiří Vavřička
jednatel Domu techniky Plzeň spol. s r. o.
www.dtplzen.cz

KRAJINA ŽATECKÉHO CHMELE

Žatecko reprezentuje významnou lokalitu, kde se odehrává zcela unikátní příběh kontinuálního vývoje pěstování, zpracování a světového obchodu s chmelem, který je základem vaření piva po celém světě. Tato kulturní krajina se nachází na severozápadě České republiky v Žatecké kotlině, při středním toku řeky Ohře. Obsahuje jedny z nejcennějších a nejúrodnějších chmelnic, kde se chmel po staletí pěstoval a šlechtil.

Chmelařským centrem oblasti je město Žatec s unikátním souborem chmelařských skladů a sušáren, kde probíhalo další zpracování chmele, zakončené jeho prodejem a vývozem do světa. V prostorách bývalých balíren a skladů chmele je muzeum s výstavní plochou 4 000 m^2 a je největší chmelařskou expozicí na světě. Sbírky představují vývoj chmelařství od počátku jeho pěstování ve středověku až do současnosti.

Historie a kultura ve spojení s českým chmelem vyústila v září roku 2023 zápisem Žatce a krajiny žateckého chmele na Seznam světového dědictví UNESCO. Většinu chmelnic obhospodařuje Chmelařský institut s.r.o. jehož zakladatelé jsou chmelaři Svazu pěstitelů chmele České republiky.

Chmelařská krajina začíná u vesnice Stekník, kde jsou chmelnice s typickou drátěnou konstrukcí využívané po staletí v původních polohách. V krajině nacházíme také prvky, které nám připomínají, že se zde pěstuje a zpracovává chmel. V blízkosti chmelnic jsou sídla, kde se chmel zpracoval ihned po sklizni. Architektonicky významná je sušárna chmele č. p. 8 v Trnovanech, která vznikla přestavbou staré stodoly. O výnosnosti pěstování chmele svědčí také další sušárna v Trnovanech č. p. 9, která má čtyři topeniště, která v době sklizně umožňovala sušit chmel ve větším množství. Ve vesnici Stekník se nacházejí další sušárny a zemědělské usedlosti. Díky své podobě je chráněná jako vesnická památková zóna. Na historickou náves navazuje zámek s rozsáhlými terasami, které nabízejí velkolepý výhled na moře chmelnic, které jej obklopují. Toto území je prohlášeno krajinnou památkovou zónou s názvem Žatecká chmelařská krajina s rozlohou 584 hektarů.

Chmel a chmelnice tvoří jednu z hlavních charakteristik krajiny

Komentovaná prohlídka chmelnic

Historická čtyřkomorová sušárna chmele, Trnovany č. p. 9

Sušárna chmele Hassmann s neogotickou fasádou, Trnovany č. p. 8

Nejmenší chmelnička na světě, náměstí Žatec

Chmelařský den ve Stekníku

Chmelařský institut s. r. o. připravil 12. 8. 2026 na svém účelovém hospodářství ve Stekníku pro všechny zájemce o české chmelařství tradiční Chmelařský den. Cílem je setkávání pěstitelů chmele a účastní se ho i pracovníci obchodu, státní správy a souvisejících služeb. Z úst čelných představitelů zaznívají odhady blížící se sklizně a prostřednictvím médií (ČT) dávají o sobě vědět. Na nádvoří se prezentovali prodejci traktorů a související mechanizace a ostatní firmy dodávající výrobky a služby v chmelařském oboru.

Česání chmele na Žatecku, dvacátá léta minulého století

Předseda představenstva Svazu pěstitelů chmele ČR Jiří Svoboda předpokládal pokles úrody až o dvacet procent proti desetiletému průměru. Nižší je také obsah alfa hořkých látek. Dlouhodobý průměr sklizně je 6 000 tun. V minulém roce byla sklizeň mírně nadprůměrná a činila 6 909 tun. Pro letošní rok je odhad 5 000 až 5 200 tun. Hodnota alfa hořkých látek u nejrozšířenější odrůdy Žatecký poloraný červeňák je podle prvního rozboru necelá dvě procenta. Předseda připomněl, že vegetaci poznamenal nedostatek srážek už v zimě. K tomu se přidaly velmi srážkově podprůměrné měsíce březen a duben. Sucho a vysoké teploty na konci června pak nenávratně poškodily vršky některých odrůd. Na druhou stranu stav porostů je dobrý a nebojujeme se škůdci jako v jiných letech.

Vedoucí oddělení chmele a certifikace Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) Lucie Šrámková sdělila, že aktuální sklizňová plocha chmele je 4 784 hektarů, což je o 62 hektarů méně než v minulém roce. Největší plocha chmele je v Žatecké chmelařské oblasti s rozlohou 3 673 hektarů. Tršická oblast zahrnuje 619 hektarů chmelnic a Úštěcká chme-

lařská oblast 492 hektarů. Z odrůd je nejvíce zastoupen Žatecký poloraný červeňák s plochou 3 940 hektarů, další je odrůda Sládek se 474 hektary. Premiant se 165 a Angust se 168 hektary. Ředitel ÚKZÚZ Daniel Jurečka informoval, že byla zaregistrována nová odrůda chmele Breeze, v současnosti je tak zaregistrovaných 39 odrůd.

Propad výnosu i obsahu alfa hořkých látek se výrazně projeví v tržbách za chmel, tedy v ekonomice pěstitelů chmele a celého oboru. Realizace chmele je sice svázána předprodejními cenami v uzavřených dlouhodobých smlouvách, na druhé straně v letošním roce významně rostly náklady na hnojiva, pohonné hmoty, LTO a pracovní sílu. Pěstitelé v minulých letech v rámci svých možností investovali do budování závlah s podporou národních dotačních programů. V současnosti je přibližně na 25 procentech chmelnic vybudovaný závlahový systém. Zavlažování souvisí také s dostatkem vody, a tak pouze třetina chmelnic byla zavlažována v potřebném rozsahu.

Vodní dílo Kryry

Plánované vodní dílo Kryry je součástí komplexního řešení sucha v oblasti Žatecka, Podbořanska a Rakovnicka. Nádrž Kryry bude dotčené území zásobovat vodou v období sucha, a také pomáhat zásobovat další připravované nádrže Šanov a Senomaty na Rakovnicku. Celý vodohospodářský systém bude ještě posílen vodou z Ohře. Důležitou funkcí vodního díla je závlaha pro úrodnou krajinu a prosperitu zdejšího zemědělství. Sucho, které tuto oblast dlouhodobě trápí, má také neblahý vliv na stav podzemních vod. Úrodnost zdejší krajiny tak nemůže naplňovat svůj potenciál, což souvisí s celkovým rozvojem a prosperitou regionu. Vodní nádrž bude také plnit retenční účel. Díky ní dojde také k posílení ochrany proti povodním v záplavové oblasti. V celém toku Blšanky a jejích přítocích nelze průtok tedy nijak regulovat, hladina řeky tedy není pod kontrolou. Právě to pomůže řešit výstavba nové nádrže Kryry.

Ing. Pavel Tersch, CSc.
Česká zemědělská společnost z. s.

HORSKÉ OBLASTI – VÝZNAM A HROZBY SOUČASNÉHO ROZVOJE

Hory pokrývají čtvrtinu zemského povrchu. Polovina světové populace na nich závisí, pokud se týče vody, energie a dalších významných ekologických služeb. Horské oblasti představují významné lokality pro biodiverzitu, jakož i centra kulturní a jazykové diverzity. Současné změny a trendy, jako je změna klimatu, ztráta biodiverzity, degradace půdy a znečištění však představují ohrožení místních ekosystémů i komunit. Zvláště nápadně se v posledních letech projevuje např. ústup ledovců a snižování sněhové pokrývky. Tyto okolnosti vedly k nutnosti zabývat se stavem na mezinárodní úrovni.

V březnu 2026 se konalo v Andorra la Vella v pořadí již sedmé **Global Meeting of the Mountain Partnership**. Organizačně ho zajišťovala organizace Mountain Partnership a vláda Andorry, za finanční podpory vlády Itálie a Švýcarska. Pro rok 2026 se stalo heslem „Mountains for the Future: Responsible Tourism, Thriving Communities“. Vystihuje potřebu udržitelnosti dalšího rozvoje, přičemž je zdůrazněna potřeba propojení vědy s politikou a zajištění, aby problematika horských oblastí se odrazila v mezinárodních procesech, včetně jednání o změně klimatu. Na zasedání byla diskutována ochrana horských ekosystémů a podtržen význam podpory tradičních zvyků a znalostí horských komunit a místních obyvatel. Diskutovaly se otázky rozvoje turismu, jeho udržitelnost a začlenění výroby místních potravin do turistického průmyslu. Během jednání proběhla vedle hlavního programu i řada specificky zaměřených seminářů. Přijata byla aktualizovaná strategie pro období 2026 - 2030 a Andorra Declaration – plán činnosti pro nadcházející čtyřleté období.

Ohrožení původnosti horských oblastí se projevuje nejvýrazněji ve státech dříve méně rozvinutých, kde dochází k prudkému rozvoji ekonomiky, často bez ohledu na důsledky pro životní prostředí. Mezi takovéto státy se řadí např. **Gruzie**, s výraznou regionální odlišností.

V její severní – kavkazské části se zachovala horská údolí izolovaná, a tudíž se svým vlastním historickým vývojem a často i vlastním jazykem. K nejzajímavějším patří **Svanetie**. Tato, do nedávné doby těžko přístupná část, se otevřela světu až po vybudování přístupové silnice v r. 2011 za vlády prezidenta Michaila Saakašviliho, která spojila tuto oblast s městem Zugdidi. Silnice se neustále opravuje v důsledku padajícího kamení a sesuvů. (Druhá přístupová silnice je sjízdná pouze v kratším období roku, pokud vůbec.) Díky odloučenosti si tato oblast udržela dlouho samostatnost, k Rusku byla připojena až r. 1857. Známější je Horní Svanetie v povodí řeky Inguri, s hlavním městem Mestia. Oblast je charakteristická věžemi z 9. – 13. století, vedle nichž stojí obytný patrový dům. Věže měly několik funkcí. Sloužily jako obranné, jako útočiště v případě nepříznivých podmínek přírodních (např. při sněhových kalamitách), či jako útočiště pro stíhané v případě krevní msty (ta byla donedávna v dané oblasti častá). Nejstarší věže se zachovaly ve vesnici Ušguli (v části Čažaši), díky kterým se vesnice dostala na seznam světového dědictví UNESCO v r. 1996. Oblast obývají původní obyvatelé Svanové a díky izolovanosti území se zde zachovala i vlastní řeč svanština. Oblast je charakteristická vysokými horami, z nichž nejvyšší Šchara dosahuje výšky 5 201 m n. m. Ikonickou je pak hora Ušby (4 710 m n. m.), zvaná kavkazský Matterhorn. Za ruskou hranicí se pak vypíná Elbrus, nejvyšší hora Kavkazu.

Svanetie- bohatost luk

Svanetie - krajina věží

Svanetie - charakter krajiny

Oblast je bohatá na horskou květenu, s vysokým podílem druhů endemických. Na horských loukách či v lesním podrostu se vyskytuje např. pěnišník / rododendron žlutý *(Rhododendron luteum)*, na volných loukách ve vyšších nadmořských výškách bíle kvetoucí pěnišník kavkazský *(Rhododendron caucasicum)* – místy vytváří celé porosty, např. nad Ušguli, ve výškách přes 2 000 m. Na jaře zde rozkvétá hořec jarní *(Gentiana verna)* či křivatec žlutý *(Gagea lutea)*. Rostou zde koniklece – koniklec žlutý *(Pulsatilla aurea)*, výše pak *Pulsatilla violacea* (např . na hřebenu nad Ušguli), na vysokohorských loukách sasanka narcisokvětá *(Anemonastrum narcissiflorum)*, lýkovec *(Daphne glomerata)*, *Delphinium caucasicum* (endemický druh), ve vlhku u menších potoků lilie *(Lilium keesselrinngianum)* a několik druhů orchidejovitých, např. prstnatec *(Dactylorhiza caucasica)*, vstavač bledý *(Orchis pallens)*. Na loukách je pak nápadné svým zbarvením do červena rdesno *(Polygonum carneum)*.

Původní ráz oblasti je však v posledních letech narušován značným rozvojem turismu (vysokohorské túry, zimní sporty). Centrem je hlavně Mestia s rozvíjejícími se službami a nabídkou výletů do okolí, např. jezero Koruldi, ledovec Calaali, nejstarší vesnice Ušguli – pěší výstup na vrcholky i silnička přes průsmyk Zagar (2 620 m n. m.) do Lentechi, hlavního města Dolní Svanetie. Město má

i malé letiště pojmenované, a v Gruzii velmi uctívané, po královně Tamaře. Samotná Mestia pak nabízí možnost návštěvy několika muzeí (vč. etnografického - sbírka ikon z 11. – 13. století, evangeliáře z 9. – 13. století, i nejstaršího evangeliáře z Adiši). Horolezectví je věnováno muzeum M. Khergianiho, nejznámějšího gruzínského horolezce zastupujícího na mezinárodní úrovni Sovětský svaz, umístěné v jeho rodném domě. Jeho součástí je též zachovaná věž (původně výška 30 m). Místní tradice pomáhá udržovat i církev. Zůstaly zachovány četné kostely se starou freskovou výzdobou a církevními obřady. Krámky u kostelů nabízejí reprodukce církevních obrazů a místní produkty, včetně olejomaleb krajiny místních malířů – samouků. K lokálním produktům patří některá jídla, svanetská sůl (s místními bylinami), med či kořalka chacha (často vyráběná podomácku). S rozvojem turismu se rozvinuly ekonomické schopnosti místních obyvatel, využívající zájem návštěvníků, což je vzhledem k jejich nepříliš vysoké životní úrovni pochopitelné.

V dané oblasti a přiléhajících nalezneme i **české stopy**. Svanetii navštívil již v r. 1913 (červenec – srpen) známý český zoolog, lesník a spisovatel Julius Komárek (1892 – 1955). Od r. 1932 byl řádným profesorem zoologie a přednostou II. zoologického ústavu Karlovy univerzity a působil též jako docent na Vysoké škole zemědělské v Praze. Po zřízení Výzkumného ústavu lesnického v r. 1921 jej vedl až do r. 1945. Vydal celkem přes 200 odborných publikací. Své poznatky ze Svanetie popsal v publikaci Kavkazská cesta, která vyšla v r. 1947.

Minerální prameny v podhůří Kavkazu zaujaly lékaře Jana (Johanna) Přibyla (1780 – 1865). Jičínský rodák se stal armádním lékařem. Do Gruzie přicestoval s ruským plukem. V podhůří Kavkazu zkoumal dlouhodobě léčivé účinky zdejších pramenů, založil první lázně a zasloužil se o rozvoj balneologického lázeňství. Zavedl systematickou léčbu různých onemocnění v několika budoucích gruzínských lázeňských centrech, včetně známého Bordžomi. Založil též první vojenskou nemocnici v Tbilisi, pomáhal při likvidaci ohnisek morových epidemií, při léčení cholery a zasloužil se o zavedení narkózy při operacích. Působil v Gruzii 50 let až do své smrti. Jeho působení je věnován film Lékař, natočený v r. 2017 v rámci krajanského projektu „Česká stopa v dějinách Gruzie“. Ten byl realizován Asociací gruzínsko-českých vztahů „Láska – Praha“ díky finančnímu příspěvku krajanskému spolku od Ministerstva zahraničních věcí ČR. Premiéru měl na zastupitelském úřadu ČR v Tbilisi v únoru 2018.

Další známou osobností českého původu spojenou s působením v Gruzii je Bertha von Suttner (1843 – 1914). Publicistka, spisovatelka a pacifistka je známá především jako první žena, která obdržela Nobelovu cenu za mír v r. 1905. Narodila se jako hraběnka Kinská, její otec však zemřel ještě před jejím narozením. S matkou pak žily v Praze (krátký čas i v Paláci Kinských na Staroměstském náměstí), Brně a od r. 1856 ve Vídni. V dospělosti pracovala Bertha krátce jako sekretářka Alfreda Nobela v Paříži (kterého ovlivnila svým pacifismem, což vedlo k myšlence udělování cen za mír od r. 1901).

V r. 1876 se Bertha tajně provdala za Artura von Suttner a společně odjeli do Gruzie, kde pobývali do r. 1885. Věnovali se vyučování ve šlechtických rodinách a dopi-

Lázně Bordžomi

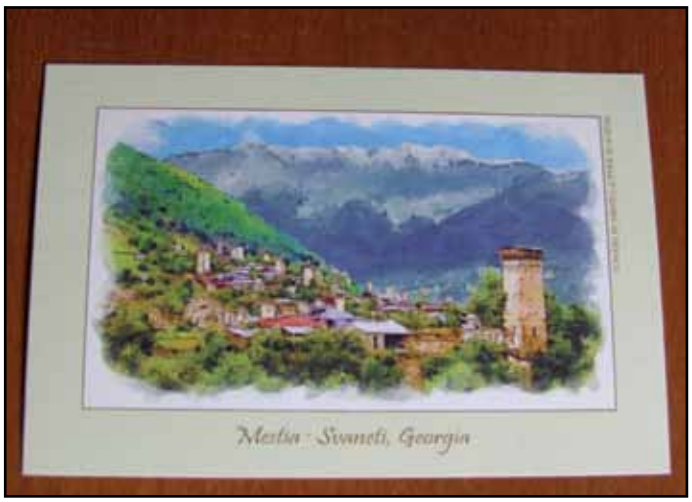

Svanetie - krajina věží

sováním do vídeňských a berlínských novin. Po vypuknutí rusko-turecké války (1877 – 1879) působila Bertha von Suttner jako jedna z prvních válečných zpravodajek. V Gruzii napsala Bertha i několik novel. Společně s manželem pak přeložili epos Muž v tygří kůži (autor Šota Rustaveli), který je řazen k nejvýznamnějším památkám staré gruzínské literatury.

V r. 1889 vyšla nejvýznamnější publikace Berthy von Suttner „Die Waffen nieder!“ (český překlad Složte zbraně v r. 1896). Významné bylo působení Berthy von Suttner v mezinárodních mírových organizacích. V poslední době se jí věnuje pozornost vzhledem k návrhu, aby byla zobrazena na nové EU bankovce v hodnotě 200 EUR.

Lázně Bordžomi

Zdroje:

Holubec V., Křivka P. (2006): The Caucasus and its Flowers. 392 pp., přes 900 foto. Vydáno vlastním nákladem autorů.
www.wikipedie.cz
Podklady k působení J. Přibyla: Lenka Dědečková, Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně
Ústní informace: Hana Benešová, AVETOUR
Foto: M. Roudná

Ing. Milena Roudná, CSc.
Český spolek pro péči o životní prostředí

Pan prof. Ing. Ivo Černý, CSc.

Dne 29. června 2026 oslavil významné životní jubileum 95 let prof. Ing. Ivo Černý, CSc. dlouholetý bývalý předseda Moravskoslezské hornické společnosti ČSVTS z. s.

Prof. Ing. Ivo Černý, CSc. je zakládajícím členem společnosti, dlouholetým pedagogem na TÚ VŠB Ostrava a uznávaným odborníkem na hornickou problematiku, a to zvlášť v oboru důlního měření. Je také autorem mnoha odborných článků z problematiky dobývání ložisek, a to jak v Ostravsko-karvinském revíru, tak i v mezinárodním měřítku.

Do další let přejeme oslavenci hlavně pevné zdraví a optimismus.

Ing. Marek Dlabaja, Ph.D.
předseda MSHS ČSVTS z. s. Ostrava

Předsednictvo

Ing. Jan Jarolím

Dozorčí rada

Ing. Jaroslav Bárta
RNDr. Mgr. Tomáš Vaněk, CSc.

Komise pro základní dokumenty

Ing. Jan Chaloupka

SRDEČNĚ GRATULUJEME JUBILANTŮM A PŘEJEME JIM HODNĚ ZDRAVÍ, ŠTĚSTÍ, ŽIVOTNÍHO OPTIMIZMU A ÚSPĚCHŮ JAK V PRACOVNÍM, TAK V OSOBNÍM ŽIVOTĚ.

VŠECHNO NEJLEPŠÍ!

KYTLICE – MÍSTO ODPOČINKU NEBO PRÁCE
rekreační a školicí prostory ČSVTS

ČSVTS nabízí rekreační a školicí prostory v malebné vesničce Kytlice v CHKO Lužické hory a na okraji národního parku České Švýcarsko.

Rekreační a školicí zařízení je po úplné rekonstrukci a poskytuje ubytování v pěti plně vybavených apartmánech pro 3–4 osoby. Školicí místnost se dá v případě potřeby také využít pro ubytování až 7 osob.

K dispozici jsou garáže, které se dají použít také k uskladnění jízdních kol v případě aktivních dovolených. Kromě turistiky a cykloturistiky v CHKO Lužické hory a v nedalekém Českosaském Švýcarsku, poskytuje sportovní vyžití i blízká obec Jiřetín pod Jedlovou (plážový volejbal, nohejbal, fotbal, tenis, minigolf, venkovní bazén, v zimě lyžařské trasy), a to vše obklopené lesy a zvlněnou krajinou. Kouzelná je i jízda místní lokálkou. Kytlice se proslavila koncentrací chalupářů z řad známých osobností především z oblasti kultury. Pohádkově malebné prostředí v horách sopečného původu, udržované roubenky, jezírko s vodníkem, koně, lesní divadlo, říčka Kamenice, to vše vytváří pohodu, dodává klid a dává možnost na chvíli zvolnit tempo nebo se plně soustředit... Hospůdka vzdálená asi 200 m s dobrým jídlem a rodinnou atmosférou podtrhuje hezké chvíle strávené v Kytlici.

CENY PRONÁJMU
červenec - srpen
870 Kč včetně DPH za apartmán a noc
ostatní měsíce
720 Kč včetně DPH za apartmán a noc

V případě požadavku na dobíjení auta na elektrický (hybridní) pohon činí poplatek 1 000 Kč za každé nabití.

ZPRAVODAJ ČSVTS

Elektronický zpravodaj zdarma je umístěn na webových stránkách
http://zpravodaj.csvts.cz

Vychází 2 x ročně, v květnu a listopadu.

Zpravodaj ČSVTS je rozesílán spolkům ČSVTS a domům techniky, jejich členům a partnerům, výzkumným a výrobním podnikům, institucím terciárního vzdělávání, státní správě a zaregistrovaným odběratelům.

Noví odběratelé se mohou k odebírání Zpravodaje ČSVTS zaregistrovat na
http://zpravodaj.csvts.cz

Za věcný obsah příspěvků odpovídají autoři.
Text neprošel jazykovou kontrolou.

Titul: Zpravodaj ČSVTS č. 60
Redakční rada: Ing. Vladimír Poříz, prof. Ing. Růžena Petříková, CSc.
Redaktorka: Ing. Zora Vidovencová
Grafické zpracování: Rudolf Kresa pro inPrint s.r.o.
Adresa redakce: ČSVTS, Novotného lávka 5, 110 00 Praha 1, www.csvts.cz
email: zpravodaj@csvts.cz
tištěná verze
ISSN 3029-8016
Online verze
ISSN 3029-8024

ČSVTS